

Say NIPADAR na ni Jesu-Cristo kona ni Juan

Say Maipa'ka' konan Sitin Libro

Say nipadar na ni Jesu-Cristo kona ni Juan maipa'ka' sa no ani a mangyadi' li' sa adapen a awro (1:2), ket naisurat sin panaon a mangkapai-paidap saray mammemper kona ni Cristo bana' sa pangngibarita' ra a syay Uunuren. Sin panaon a nisurat nayti ni Juan, sin angan-anganen a pibutlayan nin 81-96 A.D., ket mangkapriso yadtaw sa Patmos, sayay islan adani sa baybay nin Grecia bana' sa pammemper na (1:9). Si sangkaimpurtantiwan nin gagara na ni Juan sa nipanurat na konan siti ket si pagsenen nay kukanakman ra ta pigaw nin dumaer sara sa pammemper ra mataman no mangkapaidap sara o patyen sara et man bana' kona ni Cristo.

Maadal et a maipa'ka' sa linaman nan sitin libro sa nibarita' na ni Jesus sa Mateo kapitulo 24, Marcos kapitulo 13, tan Lucas kapitulo 21. Mabasa et anamaet sa U'nan Tistaminto sa libron Ezekiel tan sa libron Daniel.

Say u'nan parti nan sitin libro ket say pito ran surat konran piton dupong ran mammemper itaw sa prubinsyan Asia. Ipa'kit nin sayti a kimey nin saka-sakalakon grupo ran tumutumbok kona ni Cristo maipa'ka' sa pammadya'dya' konra tan say bibilin na ni Cristo konra (2:1-3:22).

Say ka'bawan nin linaman nan sitin libro ket say nipa'kit na ni Jesu-Cristo kona ni Juan nin bilang nin taynep, a sarban sayti ket main nin rabay nin ibarita'. Saray Cristiano sin panaon na ni Juan, main nin pakataros ra sa rabay nin ibarita' nin sayti, bale' konran raruma ket maidap nin tarusan. Mataman sawanin, say pananaros nin tutawo sa rabay nin ibarita' ket ambo' nin pari-pariho. Mainum'ay ya bale' nin matarusan a sangkaimpurtantiwan nin bagay a mam-pag'irgwan iti,

Say kasan sapo nin pananalo nan Dios konran kukalaban na bana' kona ni Cristo a syay Unuren.

Ila'pos nayna anaod nin Dios a sarba nin nitarana' na (1:8).

Ibi nayna anamaet nin Dios a gun-guna konran kapagpyawan nin tutawo na (22:12).

Kiikap sara li' kona a tutawo nan Dios sa ba'yon langit tan luta' tan sa syudad nin Jerusalem a ginwa' na (21:1-3).

Say Linaman nan Sitin Libro

Sumubli' yaynaod li' si Jesu-Cristo (1:1-8)

Say nipangu'na nan namarita' ni Juan nin say linaman nan sitin libro (1:1-3)

Pakumustawen nasara ni Juan a Piton Dupong (1:4-8)

Say nipadar na ni Jesu-Cristo kona ni Juan (1:9-22:7)

Say pammagsen nin dudupong ran iti kona ni Jesu-Cristo (1:9-3:22)

Mag'uray ya li' sa adapen a namarsa (4:1-6:17)

Saray namarkawan nin uaripen nan Dios
(7:1-8)

Pipuruken saray tutawo sa rway pag'adian
(7:9-15:4)

Say panunusa nin mangibwat konan Dios
(15:5-17:18)

Say pakaibangon nan Ba'yon Pag'adian (18:1-
22:7)

Say pammatutuo na ni Juan sa saytin naisurat
(22:8-21)

*Say Nipangu'na nan Namarita' ni Juan nin say
Linaman nan Sitin Libro*

¹ Say iti konan sitin libro ket say nipadar na ni Jesu-Cristo nin matkap nin mangyadi' ana sa ambo' anan ma'teng. Nipya nayti nin Dios kona ni Jesu-Cristo nin ipatanda' na konran saray tutawo nan Dios nin mampagsirbi kona. Kanya' nin si Jesu-Cristo, nibaki' naya a sayay anghil na nin ipatandaan nayti kongko nin si Juan a sayay aripen na. ² Nisurat ko a sarban nipa'kit kongko, ket patutu'wan ko nin sayti ket peteg a minsahi nin niparate' nan Dios nin nipatandaan na ni Jesu-Cristo.

³ Makarma' yay mamasa konran raruma sa naipadles nin naisurat iti tan makarma' saray-namaet a makarnge' tan tumulok sa nibarita' bana' ta sa ambo' ana nin ma'teng ket matukid ana.

Pakumustawen nasara ni Juan a Piton Dupong

⁴ Si'ko si Juan.

Surat koyayti komoyon piton* dupong ran
mammemper isen sa prubinsyan Asia*.

Sapa kumon ta bindisyunan nakamo tan byan
nakamo nin mabistan kapapa'sar nin Dios.
Sya, main ya sawanin, main yayna sin
saytaw et sin tarana', tan main ya anggan-
angga.

Sapa kumon ta bindisyunan nakamo tan byan
nakamo nin mabistan kapapa'sar nin
Ispirito nan Dios a iti ya sa adapan nin
tekrean na nin main nin pitoy paka'kitan
nin pakayadi' na.*

⁵ Sapa kumon ta bindisyunan nakamo tan byan
nakamo nin mabistan kapapa'sar ni Jesu-
Cristo.

Syay mapagmatalkan nin mamatutuo sa
maipa'ka' konan Dios.

Sya a sangkau'nawan nin sinmubli' nin mabyay;
tan sya a mag'uray konra nin sarba ran mag'uray
iti sa mundo.

Sya, kawa'n nan natamo,
ket binalukasan natamo mangibwat sa pag'uurray
nin kasalanan tamo
yupa' sa daya' na nin tinmuro' sin pinati ya.

⁶ Nibiang natamo sa pag'aadi' na ket
ginwa' natamo nin pupadi' nin

---

* **1:4** Iti konan sitin libro, si bilang a pito ket mabasa yan mili-
mampulo' tan a'pat. Sa pangingsip ran Judio, say pipa'kaan na
ket kustun-kusto ya, kasan pagkurangan. Angangko, siin a rason
no ambale' a pito ra sa sarban dupong a nginaranan iti. * **1:4**
Mabasa a maipa'ka' konan sitin lugar a Asia sa Glusaryo. * **1:4**
nin main...pakayadi' na.- Sa Griego:nin main saray pitoy uispirito.

magsirbi konan Dios a sya a Dios na tan Ama
na.
Itandudo' ya anaod a ngaran na tan mag'adi' ya
anggan-angga!

Peteg a wanin.

⁷ Ket tandaen moyoyti: Rumate' ya si Jesu-Cristo
nin iti ya sa gunem.*

Ket sarba ran tutawo ma'kit raya.

Pati saraytaw saray namapasak kona, ma'kit
raya li'.

Ket sarba ran tutawo sa mundo, bana' kona,
mangabet-abet sara li' sa bereng ra.*

Peteg a wanin ana li' a mangyadi'.

⁸ Si Uunuren a Dios, a sya ket Makapangyayadi'
ya sa sarba tan sya anaod ket main ya sawanin,
main yayna sin saytaw et sin tarana', tan main ya
anggan-angga wana,

“Si'ko a mansabtan nin Alpha tan Omega.”*

*Say Nika'kit na ni Juan kona ni Cristo a
Sangkata'gayan*

⁹ Si'ko anaod si Juan nin busat moyon mam-
memper. Kalamo' rako anamaet nin si'kamon
tumutumbok na ni Jesus ket kapada moyo, mam-
pangirangep ako nin idap tan madaer ako tan
mangkipag'uray ako kona. Bana' ta nipatan-
daan koy minsahi nan Dios tan nipatanda' koy
maipa'ka' kona ni Jesus, sinintinsyawan akon ni-
tampal iti sa isla nin Patmos.

---

* **1:7** Daniel 7:13-14; Mateo 24:30; Marcos 13:26; Lucas 21:27.

* **1:7** Zacarias 12:10.   * **1:8** Mabasa a maipa'ka' sa Alpha tan
Omega sa Glusaryo.

¹⁰ Sayay awron Linggo a sya anaod a awro nan Catawan, si Ispirito nan Dios naidumay ni-pag'uray na kongko. Ket kapingmatan main anan maksaw nin busis a narnge' ko sa gurot ko nin bara'mon tunoy nin trumpita a ¹¹ wana, “Isurat mo a ma'kit mo ta pigaw nin ipa'wit mo li' sa saytin pitoy dupong ran mammemper sa sayti nin syudad: Efeso, Esmirna, Pergamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia tan Laodicea.”

¹² Sin narnge' koya anaod a busis, nibring ako nin inmadap ta pigaw nin kikten ko no si'no a mampag'irgo, ket main nin na'kit ko nin pito ray balitok a pammatukduan nin lampadawan. ¹³ Sa butlay ran sarayti ket main nin sayay bakas nin tawo* a nakasulot yan bata nin anggan sakal a kaanrwan na tan main nin sas nan balitok sa kerep*. ¹⁴ Pinasyan puti' nin sabot na nin bilang kapas tan say mata na ket bara'mon umapoy. ¹⁵ Pinasyan sileng nin ayi na nin bilang gansa' nin niringgas nin niluto' sa apoy, tan say busis na ket bilang kanurkor nin alalakin daluyon. ¹⁶ Sa wanan nin gamet na ket main nin ga'get nan pito ray bituen. Main nin lumiwa' sa bebey na nin pinasyan tadem nin ispada nin dubli a tadem* na tan say rupa na ket makapurar nin bilang sa salag nan awro no ugtiawro.

¹⁷ Sin na'kit koya, bara'mo akon nati nin niluk-

---

* **1:13** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Daniel 7:13; 10:5-6.

* **1:13** Saray raruman nangadal konan Biblia wanra a si anron bata tan si sas ket sayti a isulot nan Sangkata'gayan nin Padi'. Anaod, si Jesu-Cristo, syay Sangkata'gayan nin Padi' tamon mam-memper (Hebreo 4:14-5:10). * **1:16** Efeso 6:17; Hebreo 4:12.

bob sa adapan na. Bale' niga'get naya a wanan nin gamet na kongko mi'sa wana,

“Andi' ka nin mali'mo bana' ta si'koyti si tarana' tan si kala'pusan nin sarba.*

¹⁸ Si'ko yay Si Lawas a Sibibyay.* Mataman nin pinati ako, sinmubli' akoynaod nin mabyay anggan-angga. Si'ko a main nin pakayadi' sa patiti tan main nin pakayadi' nin abryan o isada' yay lugar ran nati ana*.

¹⁹ Anaod, isurat mo a na'kit mo, say mangyadi' ana sawanin tan say mangyadi' et anaod li'.

²⁰ Sawanin, say pipa'kaan nin saray piton bituen a ga'get ko sa wanan nin gamet ko tan saray piton balitok a pammatukduan nin lampadawan, kai nin nipapalaway nin gindat bale' ipatandaan koyna komo sawanin. Saray piton bituen, sara a pito nin ibabaki' nan Dios sa piton dupong ran mammemper. Saray piton balitok a pammatukduan nin lampadawan, sara a piton dupong ran mammemper.”

2

Si Surat konan Dupong sa Syudad nin Efeso

¹ Wana kongko, “Wanti a isurat mo konan ibabaki' nan Dios konan dupong ran mammemper itaw sa syudad nin Efeso:

‘Si'ko yay si mampanga'get nin pito ray bituen sa wanan nin gamet ko tan si manlumala-lalako

* **1:17** Nipadar 1:8; Isaias 44:6; 48:12.

Sibibyay ket saya yan pannawag konan Dios.
nati ana- Sa Griego:Hades.

* **1:18** Si Lawas a

* **1:18** lugar ran

sa butlay ran piton balitok a pammatukduan nin lampadawan.

Ket sayti a ibarita' ko komoyodsén:

² Tanda' ko a kabibyay moyo. Tanda' koy seseg moyon man-gumwa' nin maong tan mampangitpel kamo para kongko. Tanda' ko et a mangkuntrawen moyo saray duka' a tutawo. Sinubok moyo saraytay saray mampangibarita' a kano ket apostol kosara, ket napatutu'wan moyo a mampiwadi'-wadi' sara.

³ Tanda' ko a man'itpel moyo a mangkasari' moyo nin idap bana' ta tumutumbok katamo, tan kai kamo nin mantumapo' a gurutan moyoynay katutumbok moyo kongko.

⁴ Wanin man, main yayti e nin kai ko nin rabay a gawa' moyo. Say ma'mot nin pangan-gawa'nan moyo sin tinmarana' kamon mamper ket rinmay'ep ana. ⁵ Ket panemtemen moyo pa a ma'mot nin pangangawa'nan moyo sin saytaw. O', pagbabawian moyoynay duka' a gawa' moyo ket gaw'en moyo anamanaytaw say ginwa' moyo sin katarana' moyon nag'in nin mamemper ta, no kai moyo nin gurutan a duka' a gawa' moyo, keen katamodsén nin dusawen ket galten katamo sa kuston lugar moyo bilang mammimin palaway. ⁶ Bale' main yayti anamaet e nin raywen ko komoyo:

Gura' moyo nin kapadan gura' ko a gawa' ran saray mantawagen nin Nicolaita*.

---

* **2:6** Saray mantawagen nin Nicolaita, niyakay ra a magwa' nay magkabyay nin immural nin sayay mamemper kona ni Cristo tan magwa' nan ilawok a pamemper na sa gindat a ambo' nin makaDios a kaugalian na.

⁷ Si'kamo nin mampangreng', tarusan moyoytin man'ibarita' nan Ispirito nan Dios komoyo nin mammemper! Ket saray manalo maipa'ka' sa sain, byan kosaran kanepengan nin mangan nin bunga nan kayon mamin byay* nin itaw sa gardin sa kami'nan nan Dios! ”

Si Surat konan Dupong sa Syudad nin Esmirna

⁸ Sinmunor wana, “Wanti a isurat mo konan ibabaki' nan Dios konan dupong ran mammemper itaw sa syudad nin Esmirna:

‘Si'ko yay si tarana' tan kala'pusan nin sarba. Si'kon lamang taw si nati nin sinmubli' nin mabyay.

Ket sayti a ibarita' ko komoyodsen:

⁹ Tanda' ko nin mampangitpel kamo nin dya'dya' tan tanda' ko nin mumaidap kamo, bale' say katutu'wan ket ikon moyoy tutuon kayamanan a mangibwat sa langit. Tanda' ko et nin duka' a man'ibari-barita' ra maipa'ka' komoyo nin saray mampamarita' a tutawo nasaran Dios, bale' say tutuo ket ambo' nasaran tutawo no kai pakairaywan nasara ni Satanas.

¹⁰ Andi' moyo nin ikali'mo a pammadya'dya' nin adapen moyoyna nin irangep. Tandaen moyoyti: Ipapriso nasaran Dimunyo a umno ra komoyo nin sayay panunubok komoyo. Mapadya'dya' kamo sa luob nin mapulo' a awro. Bale' dumaer kamo nin magmatalek kongko mataman et nin pakamatyan moyo ta byan katamo li' nin si primyo a say anggan-angga nin byay a iti konan Dios.

---

* **2:7** Nipadar 22:2,14; Genesis 2:9; 3:22,24.

¹¹ Si'kamo nin mampangrenge', tarusan moyoytin man'ibarita' nan Ispirito nan Dios komoyo nin mammemper! Saray manalo maipa'ka' sa sain, kai sara li' nin maranod sa mansabtan nin ikarwan patiti*.' ”

Si Surat konan Dupong sa Syudad nin Pergamo

¹² Sinmunor wana, “Wanti a isurat mo konan ibabaki' nan Dios konan dupong ran mammemper itaw sa syudad nin Pergamo:

‘Si'ko a main nin matadem nin ispada nin dubli a tadem na.

Ket sayti a ibarita' ko komoyodsen:

¹³ Tanda' ko a si babali moyo ket lugar ya nin mampang'adian na ni Satanas. Wanin man, mandumaer kamo et nin tutuo kongko. Kai moyo nin ginurutan a pagmamatalek moyo kongko mataman sin panaon a pinati rayadsen si Antipas a syay tutuon mangingi'deng kongko isen komoyo sa lugar nin mampiikap ya si Satanas.

¹⁴ Bale' main ti e nin kai ko nin rabay a gawa'-gawa' moyo ta, saray raruma komoyo, mansunuren raytaw say niyakay na ni Balaam*. Nipa'kit na intaw a padalan kona ni Balak nin matukso nasaran magkasalanan a puri na ni Israel. Ket anaod, nangan saran niyatang sa dios-dios tan nikiraray sara konran ambo' ran asawa. ¹⁵ Ket kapada ra, main sara anamaet komoyo a mansunuren ray akay ran Nicolaita. ¹⁶ Anaod, pagbabawian moyoynay duka' a gawa' moyo ta no kai, sa ambo' ana

* **2:11** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Nipadar 20:14; 21:8.

* **2:14** Mabasa et a ginwa' na ni Balaam sa Bilang 22:2-25:4.

nin ma'teng ket mako akoynadsen tan labanan kosara in a usaren koyay ispada a lumiwa' sa bebey ko.

¹⁷ Si'kamo nin mampangrenge', tarusan moyoytin man'ibarita' nan Ispirito nan Dios komoyo nin mammemper! Saray manalo maipa'ka' sa sain, byan kosara nin naiyadi nin manna*. Byan ko anamaet a barang saya konra nin maputi' nin bato* a nakaisuratan nin sayay ba'yon ngaran*, a kasa gapo nin makatanda' no ani ya in a ngaran no kai si tawo tamo' nin mangrisibin siti.' ”

Si Surat konan Dupong sa Syudad nin Tiatira

¹⁸ Sinmunor wana, “Wanti a isurat mo konan ibabaki' nan Dios konan dupong ran mammemper itaw sa syudad nin Tiatira:

‘Si'ko a Anak nan Dios a say mata ko ket bara'mon umapoy tan say ayi ko ket bara'mo

---

* **2:17** Mabasa a maipa'ka' sa manna sa Glusaryo. Iti, say rabay nan irgwen ket say peteg nin kanen a mangibwat sa langit nin ibi nan Dios konran tutawo na. * **2:17** Saray raruman nangadal konan Biblia wanra a saray mammutos sa kurti sin saytaw no nangwa' ya wadi' nin abas o kai a sayay tawo, nangusar saran maputi' tan mangisit nin bato. Say rabay nin ibarita' nin maputi' ket matunong yay tawo. — Saray raruma et nin nangadal wanra a byan yan maputi' nin bato a sayay tawo nin mangipa'kit a magwa' yan mayi sa sayay pididinep. Ket si maputi' nin bato a ibi na ni Jesus, gaw'en nan si nabyan ket maaburuyan yan kipunsyadtaw sa langit. * **2:17** Kasan si'numan nin magtanda' no si'no ya ngaran. Sa U'nan Tistaminto, byan yan ba'yon ngaran a sayay tawo a mampagpangkuan o mampagalangan. Isaias 62:2.

nin gansa' nin pinasileng.*

Ket sayti a ibarita' ko komoyodsén:

¹⁹ Tanda' ko a kabibyay moyo. Kanya' nin tanda' ko a pangangawa'nan tan pagmamatalek moyo, say pagsisirbi moyo sa kalalamo' moyo tan say pangngitpel moyo nin dya'dya'. Tanda' kon lamang a say pangngawa' moyo nin maabig sawanin ket mas et dyan sa nipangwa' moyo sin nu'na.

²⁰ Bale' main yayti e nin kai ko nin rabay, man'aburuyan moyaynan kikalamo' komoyo in si babayin si Jezebel*. Man'ibarita' na a prupita naya nin Dios, bale' sa man'iyakay na, man'inabo' nasaray tutawo ko sa pagkakasalahan ta mangkasugsog nasara nin kiraray konran ambo' nin manepég ran kirarayan tan mangan nin niyang sa dios-dios. ²¹ Binyan koyayna nin pagkanawanawa nin pagbabawian nayna a duka' a gawa'-gawa' na tan gurutan nayna a nikasama' a gawa'-gawa' nan bilang pampam, bale' binged ya.

²² Edet, pagmasakiten koya nin kai yayna makabangon sa idaan na. Ket sara anamaet a nikiraray-raray kona, pangirangepen kosaran maong nin idap no kai ra nin gurutan a pangngawa' nin duka' a gawa'-gawa' nin

---

* **2:18** Saray raruman nangadal konan Biblia wanra a anganko say mata nan bara'mon umapoy ket ipa'kit a mangukom yan manepég tan say ayi nan bara'mon gansa' nin pinasileng ket ipa'kit a mangukom yan madaer. * **2:20** Sa angan-angan, sitin ngaran isimbulo nasaray mangangkay a say pigagawa' ra ket kapaday pigagawa' na intaw nin si Rina Jezebel (1 Uadi' 16:29-31; 18:4,19; 2 Uadi' 9:22).

kalamo' na. ²³ Ket saray tumutumbok na nin man'ikwintan a'nak na, patyen kosaran kasan inganga'do. Sa wanin, matandaan ran mammemper sa sarban lugar a si'ko a makatanda' sa kukaisipan tan kanakman ran tutawo. Tubaleen ko a barang saya komoyo dipindi sa ginwa-ginwa' na.

²⁴ Bale', si'kamon raruma nin isen sa Tiatira a kai moyo nin mansunuren a duka' nin akay na ni Jezebel tan kai moyo nin inadal a wanran ararem a katutu'wan mangibwat kona ni Satanas, kai koyna nin lamu'nan a man'ipatumbok ko komoyo. ²⁵ Si ibarita' ko tana komoyo ket si dumaer kamoyna sa wanin a kabibyay moyo* anggan rumate' ako. ²⁶⁻²⁸ Ket saray manalo maipa'ka' sa sain tan tumuluytuloy nin mangwa' nin karabayan ko anggan sa anggawan nan sitin panaon, byan kosaran pakayadi' nin kapada nin pakayadi' a nibi nan Ama ko kongko. Pag'urayen kosara sa sarban nasyon iti sa luta'. Ket mairot a pag'uuray ra, a saray kai nin mangalilbi' sa pakayadi' ra ket mag'in nin bara'mo saran paya nin supaken nin pasak.* Ibi koya et li' konra a kabuntatala' nin ma'kit no parbangon.*

²⁹ Si'kamo nin mampangrenge', tarusan moyoytin man'ibarita' nan Ispirito nan Dios komoyo nin mammemper!' ”

---

* **2:25** Mabasa et a maipa'ka' sa no pa'noy kabibyay ra sa Nipadar 2:19. * **2:26-28** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Kanta 2:8-9.

* **2:26-28** Sin saytaw sin tyimpo ran taga Roma, si kupa nin bakas nan sitin kabuntatala' ket sinyal nayan sayay nanalo.

3

Si Surat konan Dupong sa Syudad nin Sardis

¹ Sinmunor anamanaet wana, “Wanti a isurat mo konan ibabaki' nan Dios konan dupong ran mammemper itaw sa syudad nin Sardis:

‘Si'ko a kami'nan nan Ispirito nan Dios nin main nin piton paka'kitan nin pakayadi' na.* Si'kon lamang a mampanga'get nin pito ray bituen.*

Ket sayti a ibarita' ko komoyodsén:

Tanda' ko a kabibyay moyo. Tanda' ko a bandunado kamon main nin byay moyon iti konan Dios, bale' say katutu'wan ket nati kamo. ² Na'kit ko a say kabibyay moyo ket kai et nin sadag nin mamaririket konan Dios nin mampagsirbyan ko. Kanya' nin mimata kamo ta paba'yuwen moyo a duta nin pam-memper moyo ta dandani ana nin ma'rep.

³ Panemtemen moyo a niyakay intaw komoyo nin inako' moyo. Sunuren moyo in tan pag-babawian moyoynay kukasalanan moyo ta no kai, bigra' ako li' nin rumate' nin bilang konan sayay mannakaw a kai moyo nin tanda' no ka'no a irarate' ko, ket dusawen katamo.

⁴ Wanin man, main et nin umno radsen komoyo sa Sardis a say seket ra ket kai nin namansawan a say rabay nin irgwen ket kai sara nin naikalamo' nin nangwa' nin duka'. Kala-kalamo' rako li' nin nisket sara nin maputi' bana' ta maikana' saran wanin. ⁵ Saray manalo maipa'ka' sa sain, pasketan sara li' anamaet nin

---

* **3:1** Nipadar 1:4.   * **3:1** Nipadar 1:16,20.

maputi' nin bilang konra tan kai ko galten a ngaran ra sa libron listawan ran magkamain nin anggan-angga nin byay a iti konan Dios. O', alilbien kosara li' nin tumutumbok ko sa adapan nan Ama ko tan saray uanghil na.

⁶ Si'kamo nin mampangrenge', tarusan moyoytin man'ibarita' nan Ispirito nan Dios komoyo nin mammemper!' ”

Si Surat konan Dupong sa Syudad nin Filadelfia

⁷ Sinmunor wana, “Wanti a isurat mo konan ibabaki' nan Dios konan dupong ran mammemper itaw sa syudad nin Filadelfia:

‘Si'ko yay si Masantos nin peteg tan magpamatakan. Naibi kongko a kanepegan nin mag'uray sa pag'adian na ni Adi' David*. No abryan koyay purta ta pigaw nin makasrep yay sayay tawo sa pag'adian ko, kasa gapon si'numan a makapangisada', tan no main nin sadaan ko sa rikor, kasa gapon si'numan nin makapangabri.

Ket sayti a ibarita' ko komoyodsen:

⁸ Tanda' koy kabibyay moyo. Mataman no ambo' kamon maimpluwinsya, mandumaer kamon mantumulok sa akay ko, a tutuo kamo kongko. Edet, main ya in si purta nin inabryan ko para komoyo nin kasa gapon makapangisada'.

⁹ Main anadsen sa lugar moyo a say pa'sar ra ket dupong ran tutawo na ni Satanas bana' ta man'ibarita' ra a tutawo nasaran Dios bale',

---

* **3:7** kanepegan...na ni Adi' David.- Sa Griego:tumbok na ni David. Isaias 22:22.

mampibula'-bula' sara bana' ta ambo' in nin tutuo. Anaod sarain, gaw'en ko li' a manal-imukod sara sa adapan moyo, ket, matandaan ra a kawa'nan katamo. ¹⁰ Ket bana' ta nitpel moyo a dya'dya' nin sigon sa bibilin ko komoyo, iyilag* katamo li' sa masakit nin dya'dya' nin rumate' a irangep nin sarban tutawo sa mundo ta pigaw nin masubok sara nga'min.

¹¹ Sa ambo' nin ma'teng ket mako akoynadsen. Kanya' nin dumaer kamo sa sain nin mabista ta pigaw nin si kuruna nin primyo a ibi kon para komoyo ket, kai ya maibi sa raruma.

¹² Saray manalo maipa'ka' sa sain, ket gaw'en kosara nin bilang tu'dek nan Kami'nan nan Dios a mampagsirbyan ko, ket kai sarayna gapo nin matege' o maglat sa sain a kapapa'sar ra. Imarka koya konra a ngaran nan Dios a mampagsirbyan ko tan si ngaran nan syudad nan Dios ko a syay ba'yon Jerusalem a kumayupa' iti mangibwat konan Dios ko itaw sa langit. Imarka koya anamaet konra a ba'yo nin ngaran ko.

¹³ Si'kamo nin mampangrenge', tarusan moyoytin man'ibarita' nan Ispirito nan Dios komoyo nin mammemper!' ”

Si Surat konan Dupong sa Syudad nin Laodicea

¹⁴ Sinmunor wana, “Wanti a isurat mo konan ibabaki' nan Dios konan dupong ran mammemper itaw sa syudad nin Laodicea,

---

* **3:10** iyilag- O:pagawan.

'Si'ko yay si "Amen"* sa sarban gawa' nan Dios. Si'koy mapagmatalakan nin mangwa' sa sarban ipagwa' na tan mamatutuon peteg nin maipa'ka' kona. Mangibwat kongko, pinarsa nan Dios a sarba.

Ket sayti a ibarita' ko komoyodsen:

¹⁵ Tanda' ko a kabibyay moyo. Ambo' kamon ma'mot ni maray'ep sa pakikalamo' moyo kongko! Kumon ket ma'kit nin masibulot a pakikalamo' moyo kongko, no kai ket, ma'kit ana edet nin kasan pakikalamo' moyo kongko.

¹⁶ Ket bana' ta wanin moyo, isuka katamo nin bilang sa ranom nin iti sa bebey nin makapasuka a taway. ¹⁷ O' say wamoyo mayaman kamo ket mabistaynay kapapa'sar moyo tan kasayna nin pagkurangan moyo, bale' kai moyo nin tanda' a say katutu'wan ket kudwa'dwan kamo. Anaod, pubri, bulag tan labos kamo sa pangngikit nan Dios. ¹⁸ Bana' sa sain, ibarita' ko komoyo a manaliw kamo kongko nin puron balitok ta pigaw nin yumaman kamon peteg sa pangngikit nan Dios. Manaliw kamo anamaet kongko nin maputi' nin aysing ket isket moyo ta pigaw nin kai na ma'kit nin Dios a kading'eyan moyo bana' ta labos kamo. Manaliw kamo et a lamang kongko nin ipanambar sa pag'in moyo nin bulag ta pigaw nin ma'kit moyo a katutu'wan.

¹⁹ Panemtemen moyo a sarba ran kawa'nan ko, kasagran tan disiplinawen kosara nin panggakay ko konra. Ket anaod, pagbabawian moyoynay pag'in moyon matab'ang tan pakas-

---

* **3:14** Mabasa a maipa'ka' konan sitin sarita' a Amen sa Glusaryo.

eseg kamo sa kabibyay moyon matulok kongko. ²⁰ Oy! Iti ako sa purta moyo nin mangkumutana. No main nin tawon makarnge' kongko ket abryan naya a purta para kongko, sumrep ako tan midungo kami. ²¹ Saray manalo maipa'ka' sa sain, byan kosaran kanepengan nin kitekre' kongko nin mag'uray kapada a si'ko, nanalo ako ket nikitekre' ako konan Ama ko ta pigaw nin mag'uray ako.

²² Si'kamo nin mampangrenge', tarusan moyoytin man'ibarita' nan Ispirito nan Dios komoyo nin mammemper!' ”

4

Si Nakatekre' sa Truno

¹ Kayadi' nin nipa'kit in kongko, main anamana nin sakalako nin nipa'kit kongko. Anaod, main nin purta sa langit nin nakaabri. Narnge' koyaytaw anamana si busis nin narnge' ko intaw a bara'mon tunoy nin trumpita. Wana kongko, “Muli' kadi ta ipa'kit ko komo a matkap nin mangyadi' ana sa adapen nin awro.”

² Ket kapingmatan ana, ni'ras nakodtaw sa langit nin Ispirito nan Dios. Ket, main nin na'kit ko nin truno a main itaw nin nakatekre'. ³ Sitaw si nakatekre', kumidlap a bakas na nin bilang mablin bubato a mantawagen nin haspe tan kornalina. Sa libed nan truno ket main nin kabunlalakaw a kumidlap nin bilang sa mablin bato a mantawagen nin esmeralda. ⁴ Sa libed nan truno ket main a lamang nin rwampulo' tan a'pat ray sakalako et nin truno a main nin nakatekre' nin rwampulo' tan a'pat ray pupangulo. Nakaseket

sara nin maputi' tan nakurunawan sara nin bali-tok. ⁵Itaw sa truno ket kumidla-kidlap a kimat nin kaaluyon a mababyeg a tunoy nin kudor. Sa adapan nan truno ket main nin pito ray mandumta nin tyo' a sayti a piton paka'kitan nin pakayadi' nan Ispirito nan Dios. ⁶Sa adapan na anamaet nin truno ket main nin bara'mon taaw nin sarming a malinon bilang kristal.

Sa libed nan truno sa sarban riking na ket itaw sara a a'pat ray mabyay a pinarsa a say lalaman ra ket napno' nin mata sa adapan tan sa gurot. ⁷Si pinarsa sa u'na, say bakas na ket bilang nin leon; si ikarwa ket bilang nin baka; si ikatlo ket say rupa na, bilang nin tawo; tan si ika'pat ket bilang yan manlumpad a agila. ⁸Saraytin a'pat nin sibibyay a pinarsa, si barang saya konra ket main nin a'nem ray pakpak na tan napno' nin mata a lalaman na pati sa rarem nin pakpak na. Si kasan painawa nin gawa' ra sa awro tan yabi ket say magkanta a wanra,

“Masantos yay Makapangyayadi' sa sarba a Dios.

Syay Uunuren nin Masantos nin kasa gapon makakipada kona.

Main yayna sin saytaw et sin tarana',

main ya sawanin,

tan main ya anggan-angga.”*

⁹Man'alilbien ra a kata'gayan nan si nakatekre' itaw sa truno a mabyay ya anggan-angga, tan mampagalangan raya tan mampakisalamatan raya. Ket no saytaw no man-gaw'e-gaw'en ra

---

* **4:8** Bilang sa nibarita' iti a mabasa sa Isaias 6:2-3.

in, ¹⁰ saraytaw saray rwampulo' tan a'pat a pu-pangulo, lumukbob sara sa adapan na nin truno a manraywen rayaytaw si nakatekre' itaw nin mabyay anggan-angga. Ibul'is ran ibi a kuruna ra sa adapan nan truno leleg a wanra,
¹¹ “Si'kay Uunuren tan Dios mi.
 Maikana' a ipata'gay tan igalang ka tan alilbien a pakayadi' mo.
 O' a ta si'ka a namarsa nin sarba.
 Bana' ta siin a rabay mo,
 naparsa tan main ana a sarba.”

5

Main nin Pakayadi' nan Manusa nin Karniro

¹ Na'kit ko et a sitaw si nakatekre' itaw sa truno ket main nin ga'get na sa pawanan nin gamet na nin kasuratan a nalulon. Siti ket nasuratan ya sa rubari' tan rubari' tan dinalitan ya sa rigri-rigrig nin pito ray bara'mon natimbriwan nin silyo*.
² Kaaram, main nin na'kit kon sayay mapwirsan nin anghil a wanan maksaw, “Si'no a maikana' nin manglat nin saytin silyo tan abryan yay kasuratan?”
³ Bale' mataman nin sa langit, o sa luta', o sa rarem nin luta' sa kami'nan ra nin nati, kasa gapo ni sayay maikana' nin abryan nayay kasuratan o basawen na a naisurat.
⁴ Kanya' nin pinasyan idap nin nakem ko a inmakis ako bana' ta kasan madumog nin maikana' nin mangabri o mamasa konan

---

* **5:1** Sayti ket gawa' sa waks nin main nakaikwa nin markan upisyal. Say gagara nin pangwa nin sayti ket pigaw nin kai ya maabrya-abryan a kasuratan tan ipa'kit nin urihinal ya. Kasan raruman makapanglat sa sayti no kai si nabyan tamo' nin pakayadi' nin mangwa' nin wanin.

kasuratan. ⁵ Ket sin sain, wana nin saya konran pupangulo kongko, “Andi' ka nin umakis. Kikiten mo! Main ya a si mansabtan nin si Leon a sayay puri na ni Juda* a puri nan lamang ni adi' David*. Sya, tinalo nasaray mangkumuntra konan Dios kanya' nin main nin pakayadi' nan manglat nin silyo tan mangabri konan si kasuratan.”

⁶ Ket, main nin na'kit kon sayay Karniro nin naka'deng sa pibutlayan nan truno tan saray a'pat a sibibyay nin pinarsa; iti ya konran saray rwampulo' tan a'pat a pupangulo. Ma'kit sa bakas nan siti a pinati yayna intaw. Main nin pito ray sara na tan pito ray mata na a syayti a Ispirito nan Dios, nin say pakayadi' na ket main nin piton paka'kitan a nibaki'-baki' nan Dios sa intiron sangkamundwan. ⁷ Ket, nako yay Karniro sa truno tan kinalap nayay nalulon nin kasuratan sa wanan nin gamet nan si nakatekre' itaw. ⁸ Sin wanin, saraytaw saray a'pat a sibibyay a pinarsa tan saray rwampulo' tan a'pat a pupangulo, linmukbob sara sa adapan na. Si barang saya konra ket main nin arpa na tan main nin ga'get nan balitok nin yawong a napno' nin insinso nin sayti a dudasal ran tutawo nan Dios. ⁹ Ket kinantawan raya nin sayay ba'yon kanta a wanra:

“Si'ka a maikana' nin mangalap konan linulon a kasuratan
tan manglat nin silyo,
bana' ta pinati ka, ket say daya' mo a nipambot mo
konra nin tutawo
ta pigaw nin ikon nasaraynan Dios nin

---

* 5:5 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Genesis 49:9-10. * 5:5 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Isaias 11:1,10.

mangibwat sa sarba nin puri, sarita', daya' tan nasyon.

10 Nibiang mosara sa pag'aadi' mo ta pigaw nin makakipag'uray sara komo sa luta', tan ginwa' mosara nin pupadi' nin magsirbi konan Dios tamo.”

11 Kinmikit ako anamana ket main nin na'kit kon uanghil tan narng'e' koy busis ra. Kai sara nin mabilang sa ka'bawan ra bana' ta milyu-milyon sara. Nalibed raya a truno tan saray a'pat a sibibyay a pinarsa tan saray pupangulo.

12 Mampanganta saran maksaw a wanra,

“Si Karniro nin pinati,

ket maikana' ya a main kona a pakayadi' tan kayamanan tan kadunungan tan gesen.

Raywen tamoya, igalang tamoya, tan itandudo' tamoya.”

13 Ket, narng'e' koy panganganta ran sarba ran itaw sa langit, iti sa luta', itaw sa rarem nin luta' a syay lugar ran nunati, tan itaw sa taaw. Sarba nin pinarsa sa intiron sangkamundwan ket wanra nin man'ikanta,

“Siti si nakatekre' sa truno tan si Karniro nin pinati,

raywen sara, igalang sara, itandudo' sara tan alilbien a pakayadi' ra anggan-angga!”

14 Ket saray a'pat a sibibyay a pinarsa, wanra nin ni'bat, “Peteg a wanin anaod!” Sara anamaet a rwampulo' tan a'pat a pupangulo, linmukbob sara tan nangrayo sara anamanaet kona nin si nakatekre' sa truno tan kona nin Karniro.

6

Say Panglat nin say Mu'nan A'nem a Silyo

¹ Ket na'kit koya a Karniro nin ginlat naya a primiro nin silyo. Ket narnge' koyan nag'irgo a saya konran a'pat a sibibyay nin pinarsa nin say tunoy na ket bara'mo nin kudor. Wana, "Paradti." ² Anaod, sin kinmikit ako, kapingmatan anan main nin linumwa' nin maputi' nin kabayo a main nin nakaruran kona nin main nin ga'get nan pana' a armas nan kilaban. Kinurunawan ya nin sinyal a binyan yan pakababa' nin manalo. Kayadi', nibwat yayna nin keen nasara talwen a kukalaban na.

³ Ket, sin ginlat nayan Karniro a ikarwan silyo nan nalulon a kasuratan, narnge' koy tunoy nan ikarwan sibibyay a pinarsa a wana, "Paradti." ⁴ Kapingmatan anan linumwa' yay sayay mu'dit nin kabayo a si nakaruran kona ket binyan yan pakayadi' nin mamangibwat nin gira iti sa luta' ta pigaw nin mipapatyan saray tutawo. Sayay alakin ispada a nibi kona.

⁵ Ket, sin ginlat nayan Karniro a ikatlon silyo, narnge' ko a tunoy nan ikatlon sibibyay a pinarsa. "Paradti," wana. Edet, na'kit kon kapingmatan anan linumwa' yay sayay mangisit nin kabayo. Si nakaruran kona ket main nin ga'get nan kik-ilwan. ⁶ Kaaram, nakarnge' akon bara'mo nin busis a nangibwat sa busel ran a'pat a sibibyay a pinarsa. Wana, "Rumate' ana a panaon a main nin bitil itaw sa luta', ket si ma'kitan nan sayay tawo sa sayay awro makasaliw tamo' nin kanen

na sa sayay awro, byas o mais. Bale' andi' mo nin pa'nwen a ladak nin olibo tan say arak nin ubas.”

⁷ Ket, sin ginlat nayan Karniro a ika'pat nin silyo, narnge' ko a tunoy nan ika'pat a sibibyay nin pinarsa a wana, “Paradti.” ⁸ Edet, na'kit kon kapingmatan anan linumwa' yay sayay silya-silyawan nin kabayo. Si nakaruran kona ket si mantawagen nin Patiti, tan iti sa suyot na ket si mantawagen nin *Hades* a syay lugar ran nunati. Binyan saraytin rwa nin pakayadi' a patyen rasaray kaka'pat nin tutawo sa luta' sa gira, bitil, sakit tan maatap a uayep.

⁹ Ket, sin ginlat naya nin Karniro a ikaliman silyo, na'kit ko sa sirong nan altar* a kukararwa ra nin saray pinati-pati bana' sa katutulok ra sa man'ipatanda' a nibarita' nan Dios. ¹⁰ Wanra nin nita'way, “Unuren mi, masantos tan mapag-matalka ka. Pa'no ka'teng mosara et nin anusan a tutawo sa luta' ba'yo mosara nin sintinsyawan ta pigaw nin bal'en mosaray nangmati komi?” ¹¹ Sinmunor, binyan a barang saya konra nin maputi' nin seket tan nibarita' konra a tuma'gan sara yapo' et nin madali' anggan si bilang ran kapada ran uaripen na a mapati nin bilang sa nipangmati konra ket makumplito ya.

¹² Sikikikit ako, ginlat naya nin Karniro a ika'nem nin silyo sa nalulon nin kasuratan. Ket,

---

* **6:9** Saray raruman nangadal konan Biblia wanra a anganko si altar ket iritrato nay nipangida'ton ran saraytaw saray pinati bana' sa katutulok ra konan Dios. Sin panaon nin U'nan Tistaminto, main nin altar itaw sa Timplo nin itaw ket mangida'ton nin uayep konan Dios tan say daya' ra ket nibu'bo' itaw. Exodo 29:10-14; Levitico 4:7,18,25,34; 5:9; 8:15; 9:9.

rinmayon nin maksaw, tan si awro, nag'in yan pinasyan ngisit a bilang kangisit nin aysing nin baliwan. Si bulan ket inmudit yan bilang kaudit nin daya'. ¹³ Say bituen, naragrag nangibwat sa langit a bilang nin matatan malago' a bunga nin puon kayo no maweswes nin siri. ¹⁴ Nakasa a kalangitan nin bilang nin kasuratan a bigra' nin nalulun. Sarban tutalugtog tan sarban pupuro' ket naiyalis sa kami'nan. ¹⁵ Sarban tutawo sa luta' ket linmi'mo. Saray uadi' tan saray raruma et nin pupangulo, saray upisyalis ran sundalo', saray mumayaman tan saray raruma et nin maimpluwinsyan tutawo, tan sarba et nin raruman tutawo nin aripen o ambo' nin aripen, nako sara nga'min nin inmadi sa yuyukib tan sa bubato sa tutalugtog. ¹⁶ Wanra sa tutalugtog tan bubato, "Matbag kamo ta pigaw nin sakban rakami,* ket kai nakami nin ma'kit nin si mantumekre' sa truno tan mapal'isan mi a grabin Pammale' nan si Karniro. ¹⁷ Ay anaod, rinmate' yayna a sangkaim-purtantiwan a awro nin panunusa ra kontamo. Kasa gapon makaagwanta!"

7

Saray Namarkawan nin Uaripen nan Dios

¹ Sinmunor, main nin na'kit ko nin a'pat ray anghil. Naka'deng sara nin sa'sa-sa'sa sa a'pat a duyo nan mundo, nin mampaeden ray a'pat a klasin siri ta pigaw nin kai yapo' kumres sa luta', sa taaw tan sa kukayo. ² Kaaram, main nin na'kit kon saya et nin anghil a mampuli' nangibwat sa

* **6:16** Oseas 10:8; Lucas 23:29-30.

baytan a awit naya a ipangmarka nan si sibibyay a Dios, * Wanan nita'way konran saray a'pat a anghil a binyan nan Dios nin pakayadi' nin manida' sa luta' tan sa taaw, ³ “Andi' moyo yapo' nin sidaen a luta', taaw tan kukayo anggan namarkawan mi ana li' a waleng ran uaripen nan Dios* tamo.”

⁴ Sin nayadi' saraynan nagmarka, nibarita' ra kongko no umno ra a minarkawan; 144,000* sara nin nangibwat sa labinrway tribo ran Israelita.

⁵ Saray namarkawan ana ket silabinrway ribo sara a nangibwat sa barang saya nin tribo: sa tribo ni Juda, ni Ruben, ni Gad, ⁶ ni Aser, ni Neftali, ni Manases, ⁷ ni Simeon, ni Levi, ni Isacar, ⁸ ni Zabulon, ni Jose tan ni Benjamin.

Say Piririga ran Nanalo

⁹ Kayadi' nin naipa'kit in kongko, anaod, na'kit kosara a pinasyan ka'bawan nin tutawo a kai sara nin mabilang sa ka'bawan ra. Nangibwat sara sa barang saya nin nasyon, puri, daya' tan sarita'. Naka'deng sara sa adapan nan truno tan si Karniro. Nakaseket saran maputi' tan mampangi-wasiwas saran bulong nin palmira nin piririga ra sa pananalo ¹⁰ tan man'ita'way ra a wanra,

“Itandudo' miya a Dios mi a iti sa truno tan si Karniro! Nisalba rakami!”

---

* **7:2** Bilang sa nibarita' iti a ma'kit nin ginwa' nan Dios nin nipangipurok na konran tutawo na sa Nipadar 9:4; 14:1; 22:4; 2 Corinto 1:22; Efeso 1:13; 4:30; Ezekiel 9:4. * **7:3** Nipadar 14:1b.

* **7:4** Nipadar 14:1a.

11 Sarba ra anamaet nin uanghil, pinalibedan rayay truno, saray rwampulo' tan a'pat a pupangulo tan saray a'pat a sibibyay a pinarsa. Linmukbob sara sa adapan nan truno tan rinayo raya a Dios a ¹² wanra,

“Peteg a wanin! Raywen tamoya a Dios tamo.

Madunong ya, makapangyayadi' ya tan magsen ya!

Kisalamatan tamoya!

Marayo ya, mapagalangan ya, tan itandudo' ya anggan-angga.

Peteg a wanin anaod!”

13 Nitepet na kongko nin saya konran pupangulo, “Tanda' mo para no si'no sarain saray nakaseket nin maputi' tan no adti sara nin ibat?”

14 “Kai ko nin tanda', Ser,” wangkon ni'bat. “Ibarita' moyo pa kongko no si'no sara.”

Ket wana kongko, “Sarayti a nakaagwanta nin masakit a dya'dya'.* Rininggas ra a seket ra ta pigaw nin kumuti' sa daya' nan Karniro nin pinati.* ¹⁵ Siin a rason a isen sara sa adapan nan truno nan Dios nin mampagsirbyan rayadsen sa Kami'nan na awro tan yabi. Ket si nakatekre' isen sa truno, lawas a antabayan tan misyon ya konra.* ¹⁶ Kai sarayna gapo nin gumitil tan milata', tan kai sarayna gapo nin ma'mutan nin awro o nin raruma et nin ma'mot.* ¹⁷ O' ta si Karniro nin itaw sa truno ket pagawan nasara a bilang sayay mammastor. Ika' nasara sa subor nin ranom

* **7:14** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Daniel 12:1. * **7:14** Mabasa et a maipa'ka' sa saytin pakaparinggas sa Hebreo 9:21-22.

* **7:15** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Isaias 4:5-6. * **7:16** Isaias 49:10.

a mami nin anggan-angga nin byay a iti konan Dios.* Ket si Dios, punasen na a lwa' ra tan say pangibwatan ran umakis.”*

8

Say Panglat konan Ikapiton Silyo

¹ Sawanin, sin ginlat naya nin Karniro a ikapiton silyo sa nalulon a kasuratan, nititinek a sarba nin itaw sa langit sa luob nin kapiknga' udas. ² Kaaram, na'kit kosara a pito nin anghil nin man'umdeng sa adapan nan Dios. Binyan sara nin pito ray trumpita.

³ Ket, main nin sakalakon anghil nin rinmate' a main nin ga'get nan balitok a pangangwan nin insinso. Ket nako ya tan inumdeng yadtaw sa balitok nin altar sa adapan nan Truno. Abaw a insinson nibi kona nin ida'ton nadtaw sa altar, nin kalamo' a dudasal* ran sarba ran tutawo nan Dios. ⁴ Ket say asok nin insinson itaw sa ga'get nan anghil, kalamo' a dudasal ran tutawo nan Dios nin nuli' sa adapan nan Dios. ⁵ Ket, si anghil, pinno' nayan mandumtan baya nin nangibwat sa altar a pangangwan nin insinso, mi'sa naya nin nibasyo sa luta'. Kapingmatan, kinmudor nin maksaw, rywryawan, kinmidla-kidlap a kimat tan rinmayon.

Say Nipamatnoy nin Say Primiron A'pat a Trumpita

---

* **7:17** Nipadar 21:6; 22:1,17; Juan 4:14; Kanta 23:2. * **7:17**
 Nipadar 21:4; Isaias 25:8. * **8:3** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Nipadar 5:8; 6:10.

⁶ Mayadi' in, saray piton anghil ket nisadya' ran patnuyen a trumpita ra.

⁷ Anaod, pinatnoy nayan u'nan anghil a trumpita na, ket rinmapeg nin yilo tan apoy nin main nin kalamo' nin daya'.* Ket napuuran a kakatlo nan luta' tan kakatlo nin kukayo tan say sarba nin rarabot.

⁸ Kaaram, pinatnoy nayan ikarwan anghil a trumpita na ket main nin bara'mon alakin talug-tog nin mangkapuuran a ninabo' sa taaw. Ket say kakatlo nin ranom sa baybay, nag'in nin daya',
⁹ tan say kakatlo nin say mangkabyay sa taaw ket nati, tan say kakatlo nin say ruran sa taaw ket nasida'.

¹⁰ Kaaram, pinatnoy nayan ikatlon anghil a trumpita na ket main nin bituen nin bara'mon burung-burong nin tyo' a naragrag nangibwat sa langit nin nanabo' sa kakatlo nin uilog tan susubor nin ranom. ¹¹ Say ngaran nan siti nin bituen ket Kapaitan. Edet say kakatlo nin raranom, kin-mait, ket abaw saray tutawo nin nati sin nainom rayti.

¹² Kaaram, pinatnoy nayan ika'pat nin anghil a trumpita na ket naapiktawan nay kakatlo nan awro, nan bulan tan nin bubituen kanya' nin naglat a kakatlo nin palaway ra. Kanya' nin pinasyan dedlem nin kakatlo nin awro tan kakatlo nin yabi.*

*Pinatnoyyay Trumpita nin Tarana' nin Primiron
Makapali'mo nin Dya'dya'*

* **8:7** Ezekiel 38:22; Joel 2:30-31.

* **8:12** Isaias 13:9-10; Amos 8:9.

13 Kinmikit ako anamana ket main nin na'kit kon sayay agila nin manlumpad nin ata'gay sa kalangitan. Narnge' ko a wanan nita'way, "Makapali'mo! Makapali'mo!* Undo' ana li' a kapapa'sar ran sarba ran itaw sa mundo no patnuyen raynan tulo ra et nin anghil a trumpita ra."

9

1 Kaaram, pinatnoy nayan ikaliman anghil a trumpita na ket main nin na'kit kon bituen* nin nanabo' sa luta' a nangibwat sa langit. Nibi ya kona a tumbok nin nipangabri konan priswan nin ubot nin pinasyan kaararman*. 2 Ket, sin inabryan naya a priswan nin ubot, linumwa' a pinasyan kubpal nin asok a bilang asok nin alakin pugon. Nasalimbengan yan sayti a awro ket din-medlem ya tan say kalangitan.

3 Mangibwat sa asok ket main nin linumwa' nin abaw a dudon ket dinumpa' sarayti sa intiron mundo. Binyan saran pakababa' nin manurot nin bilang sipitan. 4 Ginan-gan saran andi' ra nin sidaan a rabot, say kakayo tan raruma et nin tinmubo' sa luta', no kai saray risgwen ra tamo' ket saray tutawon kai nin namarkawan sa waleng nin marka nan Dios. 5 Kai saraynamaet inaburuyan nin patyen rasarayti nin tutawo no kai edet, padya'dyaen rasara sa luob nin limay bulan. Say irab nin ipamadya'dya' ra ket kapada a irab nin

---

* **8:13** Mabasa a maipa'ka' sa saytin makapali'mo sa Nipadar 9:1-12; 9:13-11:14; 11:15-14:20. * **9:1** Saray raruman nangadal konan Biblia wanra a anganko sitin bituen ket saya yan anghil o ispiritito. * **9:1** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Lucas 8:31.

surot nin sipitan. ⁶ Kanya' nin sa saytaw li' nin panaon, rabay raynan maong a mati bale' kasan magwa' ra. Mipati sara kumon, bale' pal'isan sara nin patiti.

⁷ Sarayti saray dudon, say bakas ra ket bilang kabayo nin nipriparan mako kigira.* Main nin bara'mon kuruna ran balitok sa ulo. Say rupa ra ket bara'mon rupan tawo. ⁸ Say sabot ra ket anro a bara'mon sabot nin babayi, tan say ngipen ra ket bara'mon ngipen nin leon. ⁹ Sa kerep ra ket main nin salimbeng nin bara'mon kalasag nin pasak, tan say tunoy nin pakpak ra no lumpad sara ket bara'mon kalanakang nin bikoy nin abaw a karwahin man-guruyen nin kabayon mampalayon mako kigira. ¹⁰ Main nin ipanurot ra sa ikoy ra nin bilang sa ipanurot ran sipitan a sayti a kami'nan nin pakababa' ran mamadya'dya' nin tutawo sa luob nin limay bulan. ¹¹ Main nin adi' ra nin sitaw si anghil nin mampag'uray konan priswan nin ubot a pinasyan kaararman. Say ngaran na sa sarita' nin Hebreo ket *Abadon* tan sa sarita' nin Griego ket *Apolion*, a say rabay nin irgwen ket Mannida'.

¹² Ket nayadi' ana a u'na nin makapali'mo nin dya'dya'. Bale' anaod, rwa et a rumate'.

Pinatnoy yay Trumpita nin Tarana' nin Ikarwan Makapali'mo nin Dya'dya'

¹³ Kaaram, pinatnoy nayan ika'nem nin anghil a trumpita na ket main nin narng'e ko nin busis a nangibwat sa a'pat a duyo nan balitok a altar sa adapan nan Dios. ¹⁴ Wanan busis konan ika'nem

---

* **9:7** Joel 2:4-5.

nin anghil, “Keen mosara warwaran a a'pat nin anghil nin nitaker itaw sa banda nan alakin Ilog Eufrates.” ¹⁵ Ket binulusan saray a'pat nin anghil bana' ta talagan nisadya' sara para konan sitin taon, bulan, awro tan udas ta pigaw nin patyen rasaray kakatlo nin tutawo sa mundo. ¹⁶ Nibarita' kongko no umno ray nakakabayo a sundalo' ra; rwanyasot a milyon sara.

¹⁷ Ket wanti a bakas ran kabayo tan saray nakakabayon nipa'kit kongko a bilang taynep: Saray nakakabayo, say kalasag ra sa kerep ket tuloy kulor; main nin mu'dit nin kulor apoy, main nin asol nin kulor nin mablin bato a mantawagen nin sapiro, tan main nin masilyaw nin kulor asupri. Say ulo ran kabayo ket bara'mon ulon leon, ket mangipugso sara nin apoy, asok tan asupri*. ¹⁸ Kakatlo nin tutawo ket nati bana' sa sayti nin makapati nin bubagay a say apoy, asok tan asupri nin ipugso ra. ¹⁹ Say pakababa' ran mangmati nin saraytin kabayo ket sa bebey ra tan sa ikoy ra ta say ikoy ra ket bara'mon ulay nin main nin ulo nin usaren ran ipananakit nin tutawo.

²⁰ Bale' saray tutawo nin nabati' nin nabyay nin kai nati sa saytin makapali'mon dya'dya', kai ra et nin nagbabawian a duka' a gawa' ra. Ituloy ray mangrayo nin dimunyo tan nin dios-dios a ginwa' ran diri mangibwat sa balitok, pirak, gansa', bato tan kayo. Saray dios-dios, kai sara nin maka'kit, kai nin makarnge' tan kai nin

---

* **9:17** Sayti say asupri ket madali' nin mapuuran tan say angot ket mabang'et nin bara'mon naburok nin salay nin makasu'nep. Say ka'bawan nin bakas ket kristal nin masilyaw.

makalalako. ²¹ Wanin a lamang a kai ra et nin nagbabawian nin tutawo a duka' a man-gaw'e-gaw'en ra bilang say pangmamati, say pangangamod, say pakiraray-raray ran ambo' nin manepag, tan say pananakaw ra.

10

Si Anghil tan si Daikleng a Kasuratan

¹ Ket, main nin na'kit kon sayay sakalakon makapangyayadi' nin anghil a kinmayupa' nangibwat sa langit. Nabarkot ya nin gunem tan main nin kabunlalakaw sa ulo na. Say rupa na ket sumlag nin bilang konan awro tan say bisit na ket bara'mon tu'dek nin mandumta. ² Main nin ga'get nan daikleng nin kasuratan a kai nin linulon. Nitukdo' nayay wanan nin ayi na sa taaw tan si wirin ayi na sa luta'. ³ Tinma'way ya nin maksaw ket say busis na bara'mo nin ngernger nin leon. Ket nararkib a pito ray kudor a inumbat.

⁴ Isurat koyna kumon a nibarita' nin kudor bale' main nin narnge' kon busis nin ibat sa langit a wana, “Misasaet ka maipa'ka' sa nibarita' nin kudor; andi' mo nin isurat.”

⁵ Ket, sitaw si anghil nin man'umdeng sa taaw tan sa luta', nita'gay naya a wanan nin gamet na ⁶ nin pangisamba sa adapan nan Dios a mabyay anggan-angga nin namarsa nin kalangitan tan luta' tan nin taaw tan say sarba nin iti sa sayti, a say ibarita' na ket tutuo. Wana, “Kai nayna nin ipa'te-pa'teng* et nin Dios a plano na, ⁷ no kai edet, no patnuyen nayayna li' nin ikapiton anghil

---

* **10:6** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Nipadar 6:9-11.

a trumpita na, ila'pos naynan Dios a plano na a nipatandaan na konra nin prupita nan mam-pagsirbi kona bale' niyadi na a pipa'kaan.”

⁸ Ket, narnge' koyaytaw anamana si busis nin ibat sa langit a wana kongko, “Keen ma kalapen konan siin si anghil nin man'umdeng sa taaw tan sa luta' a kasuratan nin kai nalulon.”

⁹ Ket, nako ako konan anghil tan dinawat koya kona a daikleng nin kasuratan. Ket, wana kongko, “Kalapen ma tan kanen ma. Masam'it ya nin bara'mon inatip mintras a iti ya et sa bebey mo* bale' kumait ya no itaw yayna sa rarem nin tyan mo.”

¹⁰ Kinalap koya anaod a daikleng nin kasuratan tan kinnan koya. Masam'it ya anaod nin bara'mon inatip sin iti ya et sa bebey ko, bale' sin inamil koyayna, sinmakit ya sa pait a tyan ko. ¹¹ Kayadi', main nin namarita' kongko a wana, “Matkap a mangipadles ka anamanaet nin maipa'ka' sa mangyadi' li' konran tutawo sa nagsikabarang a nasyon, sarita', tan konran uadi'.”

11

Saray Rway Magtistigos

¹ Ket, binyan nakon si sayay anghil nin sayay anron baston nin ipanukat tan nibarita' na kongko, “Keen ma nin sukaten a ketegan nin si Sangkasantuan nin Lugar nan Dios tan si altar. Isakop mosara a mampangrayodtaw ² bale' andi' moyna nin isakop a rikor nan masanton lugar bana' ta

---

* **10:9** Ezekiel 2:8-3:3.

naipudir anayti konran tutawon kai nin mangalilbi' konan Dios. Italma-talmak* raya a Masanton Syudad sa luob nin a'pat a pulo' tan rway bulan.* ³ Bale' ibaki' kosara a lamang konra a rwa ray tistigos ko nin mamatutuo nin maipa'ka' kongko. Langgutsi* a seket ra tan sa luob nin saytin sanribo tan rwanyasot tan a'nem a pulo' a awro, ipata-patanda' ra a ipatandaan ko konra.”

⁴ Saraytin rwa nin mamatutuo, ket saray rwan tawo nin iti sa adapan nan Dios a syay Uunuren a mag'uray sa intiron mundo. Sarayti ket saray nipadles a bilang rway kayon olibo* tan rwan pammatukduan nin lampadawan. ⁵ No main nin si'numan a mangapes nin manusudi konra, lumiwa' a apoy sa bebey ra ta pigaw nin puuran ya. Matkap yan patyen nin wanin a si'numan nin manusudi konra. ⁶ Main nin pakayadi' ran kai ya gapo nin parapegen sa leleg nin panaon ran mangipatanda' nin nipatandaan nan Dios konra. Main et nin pakayadi' ran pagbaliwen nin daya' a ranom sa susubor. Wanin et a lamang a main nin pakayadi' ran dusawen saray tutawo a pangibwaten ran magkamain nin animan a klasi nin sarot sa ka'numan a rabayen ra.

⁷ Ket saytaw li' no nayadi' rayna nin nipatanda'

---

* **11:2** Lucas 21:24. * **11:2** Sitin kaanrwan nin panaon, main nin raruman nipamarita' a mabasadti konan sitin libro sa 11:3 tan 12:6,14; 13:5; tan sa Daniel 7:25; 12:7. * **11:3** Sa kaugalian ran Judio sin nu'nan panaon, misket saran langgutsi a tutawo ta pigaw nin ipa'kit ran mabereng sara. Sayti a kasabyan nin isket ran prupita laloyna no main nin mabyat a ipatanda' ra ket matkap ray magbabawi' nin tutawo. * **11:4** Zacarias 4:1-14.

a nipatandaan nan Dios konra, main li' nin makapali'mon ayep a umarwas itaw sa priswan nin ubot ket, labanan nasara. Ket talwen tan mapati nasara. ⁸ Ket say bangkay ra, itaw tana sa kalsada nan si bantog a syudad. Siti nin syudad ket masabtan yaynan lamang nin “Sodoma” tan “Egipto” tan itaw yan lamang nin nipasak sa kudos a Uunuren ra. ⁹ Sa luob nin tulo tan kapiknga' nin awro ket keen ra kikit-kikiten nin tutawon mangibwat sa sarba nin daya', puri, sarita' tan nasyon, a bangkay ran itaw sa kalsada ket kai ti maaburuyan nin itabon. ¹⁰ Ket saray tutawo sa mundo, magpista sara nin miririga tan byan ran rigalo a saya tan saya bana' sa ririket ra sa nikapati ran sarayti nin rway tistigos nan Dios. Wanin bana' ta pinadya'dya' rasaran maong nin saraytin rwa. ¹¹ Bale' mayadi' a tuloy awro tan kapiknga', byan nasara li' nin inanawa nin Dios ket mibangon saraynan mabyay. Ket sarba ra li' nin maka'kit ket pinasyan li'mo ra. ¹² Kaaram, main li' nin marnge' ra nin busis mangibwat sa langit a wana konra, “Muli' kamodti.” Ket iyuli' sara sa langit nin iti sa gunem a mabantayan ran kalaban ra. ¹³ Sa sain, rumayon nin pinasyan kasaw ket masida' a kakapulo' nan syudad tan pitunribo saray mati. Pinasyan li'mo ran saray mabati' nin nabyay ket itandudo' rayay ngaran nan Dios a mampag'uray nin mangibwat sa langit. ¹⁴ Ket sain a ikarwan makapali'mo nin dya'dya'. Bale' anaod, saya et a sumunor anan mangyadi'.

*Pinatnoy yay Trumpita nin Tarana' nin Ikatlon
Makapali'mo nin Dya'dya'*

¹⁵ Kaaram, pinatnoy nayan ikapiton anghil a trumpita na ket main nin narnge' nin maksaw nin busis itaw sa langit a wanra,

“Mangibwat sawanin, kasaynan raruman
mag'uray sa mundo
no kai si Uunuren tamo tan si tinudo' nan
Cristo.

Mag'adi' ya anggan-angga.”

¹⁶ Ket, saray rwampulo' tan a'pat a pupangulo nin nakatekre' sa adapan nan Dios, linmukbob sara tan rinayo rayay Dios ¹⁷ a wanra,

“Uunuren a Dios a Makapangyayadi' sa sarba, a si'ka ket main kayna sin saytaw et sin tarana, tan main ka et sawanin,

kisalamatan mika ta

inusar moy makapaka'ngap a pakayadi' mo,
tan tinmarana' kaynan mampag'uray sa luta'.

¹⁸ Saray kuntra komo ket pinasyan sager ra komo, bale' narate' ana a panaon nin ipa'kit mo a makapali'mo nin sager mo konra, tan say panaon a sintinsyawan mosara a nunati ana.*

Sawanin anan lamang a panaon a gun-gunawan mosaray uaripen mo

a saray prupita mo tan saray tutawo mo.
Sarayti ket mampangigalang sara komo,
ata'gay o ayupa' sara man.

Sawanin anan lamang a panaon a sidaen mosara a sarba ran nanida' nin tutawo sa sangkamundwan.”

---

* **11:18** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Nipadar 20:11-15.

¹⁹ Ket naabryan yay Sangkasantusan nin Lugar nan Dios itaw sa langit, ket na'kit yadtaw a kaban nin nangwan nin kataratwan. Kapingmatan, kinmidla-kidlap a kimat, ryawryawan, nararkib a kudor, rinmayon tan rinmapeg nin gulpi nin yilo.

12

Si Babayi tan Si Dragon

¹ Ket main nin makapaka'ngap nin na'kit sa langit nin sayti ket impurtanti a pipa'kaan. Main itaw nin sayay babayi a bara'mo nayan nisket a awro tan bara'mo yan nakatukdo' konan bulan. Main nin kuruna nan labinrwa ray bituen.*

² Mampangingar yayti nin mangabing kanya' nin man-gumuryaw ya sa irab tan idap.

³ Ket main et nin makapaka'ngap nin na'kit sa langit a sayti ket impurtanti a pipa'kaan. Anaod, main itaw nin alakin mu'dit nin dragon* a pito ray ulo na tan mapulo' ray sara na*. Barang saya nin ulo na ket main nin kuruna. ⁴ Rinapad na nin ikoy na a kakatlo nin bubituen ket naitampal ti sa luta'.

Mi'sa nako ya nin inumdeng sa adapan nan babayin mampangingar nin mangabing ta pigaw

---

* **12:1** Bilang sa nibarita' iti a mabasa sa Genesis 37:9-11. Saray raruman nangadal konan Biblia wanra a say rabay nan ibarita' iti ket saray labinrway tribo sa nasyon nin Israel. * **12:3** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Isaias 26:20-27:1. Abaw a uisturya ran tutawo sin saytaw a maipa'ka' konan si mantawagen a “dragon”.

Sa pangngisip ran taga Egipto, bilang yan sayay alakin bwaya. Sa pangngisip ran raruma, bilang sayay alakin biklat a mampiikap itaw sa taaw. Iti, saya yan pangngirtrato kona ni Satanas. * **12:3** Nipadar 13:1; Daniel 7:7.

nin kanen nayay anak nan siti eteng na tanan lumiwa'. ⁵ Lalaki yay niyanak nan babayi. Ket eteng na tanan niyanak, main nin nanamsam nin nangika' kona konan Dios itaw sa kami'nan na nin mampag'uray. Siti nin anak, sya li' a mag'uray sa sarba nin nasyon, tan mairot a pag'uurray na.*
⁶ Si babayi anamaet, nalayo yadtaw sa lugar nin pammasturan a nisadya' nan Dios para kona ta pigaw nin makumpuni yadtaw sa luob nin sanribo, rwanyasot tan a'nem a pulo' a awro.

⁷ Ket, nagkamain nin giradtaw sa langit. Si Miguel* tan saray uanghil nin iti sa sirong na, kina' raya sinurong a dragon ket si dragon tan saray patumbok na linmaban sara. ⁸ Bale', si dragon tan saray patumbok na, natalo sara, ket pinalakwan rasaraynadtaw sa langit. ⁹ Kanya' anaod nin nitampal yayna tan saray uanghil nin patumbok na iti sa luta'. Siin si alaki nin dragon, syan lamang taw si ulay* sin nu'na a say nipangaran kona ket Satanas o Dimunyo. Sya a mam-pangibarang konran tutawo sa mundo.

¹⁰ Ket, main nin narng'e' kon maksaw nin busis itaw sa langit a wana,

“Nangyadi' ana! Say pangingisalba nan Dios sa tutawo ket naila'pos nayna. Narate' anay awro nin nipa'kit nayna a pakayadi' na nin mag'uray; mag'adi' yayna. Wanin et a si tinudo' na nin Cristo na ket nipa'kit nayna a kanepegan

---

* **12:5** Nipadar 2:26-27; 19:15; Kanta 2:9. * **12:7** Siti si Miguel, saya yan pangulo ran uanghil. Mabasa et a maipa'ka' kona sa Glusaryo. * **12:9** Mabasa et a maipa'ka' konan sitin ulay sa Genesis 3:1-15; 2 Corinto 11:3.

nan mag'uray. Wanin ta si Satanas a sya mam-parsawan nasara sa adapan nan Dios awro tan yabi a tutawo nin bubsat tamo, ket pinalakwan yayna sa langit. ¹¹ Tinalo rayan bubsat tamo yupa' sa daya' nan Karniro nin tinmuro' sin pinati ya tan bana' sa nipangipatanda' ra sa katutu'wan. Anaod, kai ra nin ginurutan no kai edet, dinmaer sara sa pammemper ra mataman nin nakapatyan ra.

¹² Kanya' nin si'kamon mampiikap iti sa langit, rumiga kamo! Bale' si'kamo nin isen sa luta' tan sa taaw, sumalak kamoyna! Kado' kamoyna bana' ta si Dimunyo ket kinmayupa' yaynadsen komoyo, ket pinasya nin sager na ta tanda' nan anted ana a udas na.”

¹³ Sin naamingaw nan dragon a man'itampal ya sa luta', kinamat nayan patyen taw si babayi nin nangiyanak nin lalaki. ¹⁴ Bale' binyan ya nin rwa ray pakpak nin agila a babayi ta pigaw nin makalpad yan makodtaw sa lugar nin pammas-turan a nisadya' para kona. Kumpunyen yadtaw sa luob nin tulo tan kapiknga' nin taon, ket si ulay a syaytaw si dragon kai naya nin mapa'no. ¹⁵ Sin wanin, namugso yan ranom nin umagos nin bilang ilog a ulay ta pigaw nin anuren naya a babayi. ¹⁶ Bale' si luta' tinulungan naya a babayi; ninganga yayti tan inamil nay ranom a nipugso nan dragon. ¹⁷ Sa sager nan dragon konan babayi, binringan nasaran kina' kinalaban a raruma et nin a'nak nan babayi a saray sarba ran mantumulok sa gan-gan nan Dios tan man'ipatanda' ra a maipa'ka' kona ni Jesus.

Si Makapali'mon Ayep a Nangibwat sa Taaw

¹⁸ Ket nako yadtaw nin inumdeng a dragon* sa rigrig nin baybay.

13

¹ Ket, na'kit koyan man'umarwas sa taaw* a sayay makapali'mon ayep. Pito ra a ulo na tan mapulo' ray sara na. Say barang saya nin sara na ket main nin kuruna tan sa barang saya nin ulo na ket main nin naisurat nin titulo a pangu'na-u'na konan Dios. ² Sa bakas ket bara'mo ya nin leopardo, bale' say ayi na ket bara'mon ayi nin uso* tan si bebey na ket bara'mo yan bebey nin leon. Sitaw si dragon, binyan nayayti si makapali'mon ayep nin kapangyadian na tan alakin pakayadi' na nin mag'uray. ³ Konan saya nin ulo nan ayep, main nin alakin sugat nin nipati nayayti kumon bale' inmanda' yan lamang. Kanya' nin naka'ngapan rayayti nga'min nin tutawo sa mundo ket nagsitumbok sara kona. ⁴ Tumwek saray sarban tawo konan dragon bana' ta binyan nayan pakayadi' a makapali'mo nin ayep, tan rinayo rayan lamang a makapali'mon ayep a wanra, “Kasa gapo nin makakipada konan si makapali'mon ayep.

---

* **12:18** nako yadtaw nin inumdeng a dragon- Sa raruman nikaisurat nan siti sa Griego ket wanti a wana:nako ako nin inumdeng. * **13:1** Wanra nin saray raruman nangadal konan Biblia a naipatulokdo' sa nibarita' sa Nipadar 17:15 tan sa Isaias 57:20, say rabay nan ibarita' nin taaw iti ket saray ambo' nan tutawo nin Dios. * **13:2** Siti si uso, saya yan alaki nin ayep nin makubpal a sabot na tan mapwirsay ayi na nin usaren nan manida' tan mangmati.

Kasa gapo nin makalaban kona.”

⁵ Inaburuyan nayan Dios a makapali'mon ayep nin mipata'gay nin mag'irgon pangu'na-u'na kona, tan inaburuyan naya et nin mag'uray sa luob nin a'pat a pulo' tan rway bulan. ⁶ Kanya' nin inusar naya a ngaran nan Dios nin kasan kanepegan na nin mangusar siti, nag'irgu-irgo yan duka' kuntra konan Dios tan konran saray mampiikapan na a saray itaw sa langit. ⁷ Inaburuyan yan kuntrawen nasara a tutawo nan Dios tan daegen nasara,* tan binyan ya et nin pakayadi' nin mag'uray sa sarba nin puri, daya', sarita', tan nasyon. ⁸ Kanya' nin sarba ran tutawo sa mundo, tumwek sara konan makapali'mon ayep, pwira saraytaw tamo' saray tutawon say ngaran ra ket nakasurat itaw sa libron listawan ran saray magkamain nin anggan-angga nin byay a iti konan Dios. Ba'yo ya et nin naparsa a mundo, nakalista anay ngaran ra sa libro nan Karniro nin pinatin nisakripisyo.

⁹ Si'kamo nin mampangrenge', tarusan moyoyti. ¹⁰ Saray naitalaga nin maipriso, maipriso sara li', tan saray naitalaga nin mapati nin ispada, ket peteg a mapati sara li' nin ispada.* Edet, matkap ran itpel nin tutawo nan Dios a dya'dya' nin naitalaga nin irangep ra tan du-maer sara nin magmatalek kona.

Si Makapali'mon Ayep a Mangibwat sa Luta'

¹¹ Ket, main anamana nin na'kit ko nin raru-man makapali'mon ayep nin linumwa' sa luta'.

---

* **13:7** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Daniel 7:19-25. * **13:10** Jeremias 15:2.

Main nin rwa ray sara na nin kapadan sara nin karniro, bale' say tunoy na, bara'mon tunoy nin dragon. ¹² Main nga'min kona a pakayadi' nan si u'nan makapali'mon ayep tan man'usaren nayti nin ipagsirbi kona. Pinilit nasara a sarban tutawo sa luta' nin tumwek sara konan sitaw si u'nan makapali'mon ayep nin si sugat na ket nipati naya kumon bale' inmanda' ya. ¹³ Siti si ikarwan makapali'mon ayep, makapaka'ngap a nangyanangyadi' a ginwa' na. Napangyadi' na et nin nanabo' a apoy nangibwat sa langit ket nabantayan ran tutawo. ¹⁴ Kanya' nin nalingo nasara a tutawo sa mundo bana' sa makapaka'ngap nin nangyanangyadi' a inaburuyan nin nagwa' na nin pag-sisirbi na konan makapali'mon ayep. Ginangan nasara a tutawo nin mangwa' nin imahin nin pangraywan ra konan si u'nan makapali'mon ayep a siti ket nataga' yan ispada bale' mabyay yan lamang. ¹⁵ Inaburuyan ya et a ikarwan makapali'mon ayep nin byan nayan inanawa a imahin. Kanya' nin sa wanti ket makapag'irgo ya a imahin tan mansintinsyawan nasaran mati a sarba ran andi' nin tumwek kona.

¹⁶ Siti si ikarwan makapali'mon ayep. Pinilit nasara et a sarban tutawo, ata'gay a nikatawo o ayupa', mayaman o pubri, aripen o ambo' nin aripen, nin markawan sara sa wanan nin gamet o sa waleng. ¹⁷ Ket si si'numan a kai mamarkawan nin ngaran nan u'nan makapali'mon ayep o say numiro nin ngaran na, kai ya makapaglako' o makapanaliw.

¹⁸ Matkap a kadunungan ta pigaw nin matarusan yayti. Ket si tawo nin mautek, matarusan na

a pipa'kaan nan sitin numiro nan ayep bana' ta numiro yayti nin tawo. Siti nin numiro ket 666.*

14

Saray Naipurok para konan Dios tan konan Karniro

¹ Ket, sin kinmikit ako anamanaet, anaod, na'kit koya a Karniro nin naka'deng itaw sa talugtog a mantawagen nin Sion*, kalamo' nasara a 144,000* nin tutawo. Sa waleng ran sarayti ket naisurat yay ngaran na tan si ngaran nan Ama na.* ² Main nin narng'e' kon busis nin ibat sa langit a bilang kanurkor nin alalakin daluyon o tunoy nin maksaw a kudor. Bilang et a lamang nin tunoy nin abaw a arpa nin man-gitarawen.

³ Saray 144,000 nin tutawo ket mampangansyon saran ba'yo nin kanta sa adapan nan truno tan sa adapan ran a'pat a sibibyay a pinarsa tan sa adapan ran pupangulo. Siti nin kanta ket kasan raruman makaadal no kai sarayti tamo' saray 144,000 a simbot na sa sangkamundwan nin si Karniro. ⁴ Sarayti ket tububa'yo sara nin kai sara et gapo nin nikiraray sa babayi. Anaod, malinis saran peteg tan tumumbok sara konan Karniro adtiman a keen na. Simbot sara ta pigaw nin maipurok sara konra nin tutawo, tan naididika sara konan Dios tan konan Karniro nin bilang a say u'nan yatab ket ibi konan Dios. ⁵ Kai sara

---

* **13:18** 666- Sa raruman nikaisurat nan siti sa Griego ket wanti a wana:616. * **14:1** Mabasa a maipa'ka' konan sitin ngaran nan lugar a Sion sa Glusaryo. * **14:1** Nipadar 7:4. * **14:1** Nipadar 7:3; 9:4.

gapo nin nibula'-bula'; kasa gapo nin maiparsa nin duka' a ginwa' ra.

Say Ipatanda' ran Saray Tuloy Anghil

⁶ Ket, main et nin na'kit kon anghil nin manlumpad sa ta'gay. Main nin Mabistan Patanda' nin tutuo anggan-angga nin ipatanda' na sa sarban tutawon mangibwat sa sarba nin daya', sarita', puri tan nasyon. ⁷ Wanan nita'way nin maksaw, “Igalang moya a Dios tan raywen moya sa kata'gayan na bana' ta say panaon nin panunusa na sa tutawo ket narate' ana.

Raywen moya ta sya a namarsa nin kalangitan, nin luta', nin taaw, nin subor tan nin ilog.”

⁸ Main nin sinmunor nin ikarwan anghil a wana,
“Nasida' yayna!

Si mapwirsa nin syudad nin Babilonia ket nasida' yayna nin intiuro.

Pinabok nasara a tutawo sa sarban nasyon nin say bara'mon mabayanin arak* na a say nipangayat na konra sa nikasama' a gawa'-gawa' nan kasan dangka'.”

⁹ Kaaram, main nin ikatlon anghil nin sinmunor konran rwa, ket wanan nita'way nin maksaw,

“Saray si'numan a mampangrayo konan makapali'mon ayep tan konan si ginwa' nin imahin na, tan nipamarkawan ray waleng o gamet ra nin si marka nan si makapali'mon ayep, ¹⁰ painumen sara li' anamaet nin

---

* **14:8** Jeremias 51:7.

mabayanin arak* nan Dios a kasa gapo nin nilawok.

Say rabay irgwen ket irangep ra li' a grabin panunusa nan Dios mangibwat sa sager na nin kasa gapon panginginga'do. Padya'dyaen sara li' sa mandumtan asupri* itaw sa impyirno nin mangkiten-kiten ran uanghil nin naitalaga konan Dios tan si Karniro. ¹¹ Mampuli' li' tanan pirmi a asok nin apoy nin man'ipamadya'dya' konra nin kasan angga. Kai li' gapo nin pay'anen a pangingirangep ra sa yabi tan awro bana' ta rinayo raya a makapali'mon ayep tan si imahin na, tan nipamarka sara nin ngaran nan makapali'mon ayep.”

¹² Kanya' anaod nin matkap nin pagsenen ray nakem ra nin agwantawan ray idap nin saray tutawo nan Dios nin mantumulok sa gan-gan na tan mampagmatalek kona ni Jesus.

¹³ Ket, main nin narng'e ko nin busis nin ibat sa langit a wana,

“Isurat moyti: Mangibwat ana sawanin, makarma' sara a mati nin naipasaya kona ni Jesus a syay Uunuren.”

“Peteg a tutuo in,” wanan Ispirito nan Dios. “Painawa sarayna sa pakapaidap ra tan tubaleen sarayna sa maabig a ginwa-ginwa' ra.”

Say Pangyayatab sa Luta'

¹⁴ Ket anaod, main nin na'kit kon maputi' nin gunem. Main anamaet nin nakatekre' itaw nin

---

* **14:10** Jeremias 25:15-29; 49:12; Kanta 75:8; Obadias 1:16; Habakuk 2:16. * **14:10** Nipadar 19:20; 20:10.

say bakas na ket bilang nin tawo.* Main nin balitok nin kuruna na tan main nin ga'get nan matadem a agod.

¹⁵ Kaaram, main anamanan sakalakon anghil nin na'kit kon linumwa' sa Sangkasantusan nin Lugar sa langit, ket wanan nita'way nin maksaw kona nin nakatekre' sa gunem, “Usaren mayna a agod mo tan mangyatab kayna, ta panaon anan pangyayatab ta matua anay yayataben itaw sa luta'.” ¹⁶ Ket sitaw si nakatekre' sa gunem, inusar naya a agod na sa luta' ket nayadi' a pangyayatab.

¹⁷ Ket, main anamanaet nin na'kit kon sakalakon anghil nin linumwa' sa Sangkasantusan nin Lugar sa langit. Main anamaet nin ga'get nan matadem nin agod.

¹⁸ Kaaram, main anamanan anghil nin linumwa' nangibwat sa altar. Siti a anghil nin mampamaga sa apoy. Nita'way na konan anghil a main nin matadem nin agod, “Mangagod kayna, putyen moyna a sinurboy nin ubas sa luta' ta maluto' ana.”

¹⁹ Ket si anghil, inusar naya a agod na sa babon luta' nin pinuti nay ubas. Mi'sa saytaw say inagod na ket nibuntok nadtaw konan si pa'sar ubot a pammespesan a say rabay nin ipatarusan ket say pangingirangep nin alakin sager nan Dios. ²⁰ Ket anaod, nitalma-talmak nin pinespesan itaw sa rikor nan syudad taw say inagod. Ket mangibwat itaw sa ubot inmagos a daya' nin magtulunyasot

---

* **14:14** Saray raruman nangadal konan Biblia wanra a syayti a Cristo. Daniel 7:13; Mateo 24:30; Nipadar 1:13.

a kilumitro a kaday'an tan say kaararman ket magliman pyi.*

15

Say Masusuyot nin Pitoy Klasin Pammadya'dya'

¹ Ket, main anamanan makapaka'ngap nin nangyadi' sa langit a na'kit ko nin sayti ket impurtanti a pipa'kaan. Maipa'ka' ti konran piton anghil nin nangipudiran nin pitoy bakas nin pammadya'dya'. Sayti a masusuyot a pammadya'dya' bana' ta sayti a pangla'pusan nin panunusa nan Dios bana' sa alakin sager na konran sa luta'.

² Main nin na'kit kon bara'mon taaw nin sarming a bilang main nin apoy tan main anamaet nin man'umdeng sa babo na nin ga'get ray arpa a nibi nan Dios konra. Sarayti a nanalo konan si makapali'mon ayep bana' ta kai raya nin rinayo a imahin na tan kai sara nin nipamarka nin si numiro nan ngaran na. ³ Ket mangkansyunen rayay kansyon nan si aripen nan Dios a si Moises* tan kansyon nan lamang nin si Karniro. Wanra, "O Uunuren a Dios a Makapangyayadi' sa sarba, say gawa' mo ket raraywen tan makapaka'ngap.

Si'ka a Adi' nin sarban nasyon* ket

* **14:20** Bilang sa nibarita' iti a mabasa sa Joel 3:13; Mateo 13:39-43. * **15:3** Saray rwa nin kansyon na ni Moises nin pangrarayo konan Dios bana' sa pananalo na ket ma'kit sa Exodo

15:1-18; Deuteronomio 31:30-32:44. Wanin anamaet, saray itaw ana sa langit ket mangkansyon saran pangrarayo konan Karniro bana' sa pananalo na. * **15:3** nasyon- Sa raruman nikaisurat nan siti sa Griego ket wanti a wana:panaon.

say sarban gawa' mo, matunong tan mapteg.

⁴ Kasa nin si'numan a andi' nin mangalilbi' komo a Uunuren ka.

Kasa gapo nin andi' nin maitandudo' ya a ngaran mo.

Wanin ta si'ka tamo' a peteg nin masantos.

O', saray tutawo nin mangibwat sa sarba nin nasyon ket

umarak sara komo ta pigaw nin

raywen raka bana' ta nipa'kit mo a sarban mapteg a ginwa-ginwa' mo."

Say Alakin Sager nan Dios ket Ibu'bo'ra sa Luta' nin saray Pitoy Anghil

⁵ Kayadi' nin naipa'kit in kongko, na'kit ko nin niabri yay si Sangkasantusan nin Lugar sa Pangraywan sa langit a syayti a paka'kitan a itaw yay Dios. ⁶ Ket saraytaw saray pitoy anghil nin nakaipudiran nin say pitoy bakas nin pam-madya'dya', linumwa' saradtaw sa Sangkasantusan nin Lugar. Nisket saran gawa' sa abel nin pinasyan linis tan masileng a mantawagen nin diilo tan main nin sas ran balitok sa kerep. ⁷ Si saya konran a'pat a sibibyay nin pinarsa, binyan nasara a pitoy anghil nin pito ray balitok nin yawong a napno' nin say alakin sager nan Dios a magnayon nin mabyay anggan-angga. ⁸ Ket, si Sangkasantusan nin Lugar, napno' yan asok nin pakaipadar nin pakayadi' tan sangkaidumawan nin sager nan Dios. Ket kasa gapo nin makasrep itaw anggan saytaw say pitoy bakas nin pam-madya'dya' nin nipudir konran pitoy anghil ket nayadi' ana.

16

¹ Kaaram, main nin narnge' kon maksaw nin busis itaw sa Sangkasantuan nin Lugar a wana konran saray pitoy anghil, "Ika' moyoyna nin ibu'bo' itaw sa luta' in say isen sa yawong a say alakin sager nan Dios!"

² Ket si u'nan anghil, nako na nibu'bo' a laman nan yawong na sa luta'. Ket saray tutawo nin nipa-marka nin si marka nan si makapali'mon ayep tan rinayo raya a imahin na, tinumra-tumrak a katat ra nin pinasyan sakit tan makaparmay.

³ Sinmunor, nibu'bo' nan ikarwan anghil a laman nan yawong na sa taaw. Ket nagbaliw nin daya' a ranom, bilang nin daya' nin natin tawo. Ket sarban itaw nin mangkabyay, nati.

⁴ Sinmunor, nibu'bo' nan ikatlon anghil a laman nan yawong na sa uilog tan sa susubor, ket say ranom nagbaliw nin daya'. ⁵ Ket si anghil nin mampamaga sa raranom wana, "Si'ka O Dios nin peteg nin masantos, a main kayna sin saytaw et sin tarana' tan main ka et sawanin, sayti nin nisintinsya mon dusa ket mapteg. ⁶ Wanin ta saray mandusawen mo ket pinati-pati rasaray tutawo mo tan saray prupita mon nibaki' mo kanya' nin inmagos a daya' ra, ket sawanin daya' a man'ipainom mo konra. Manepeg in nin bale' konra."

⁷ Ket main nin narnge' kon busis itaw sa altar a wana, "O' manepeg in, O Uunuren a Dios a Maka-pangyayadi' sa sarba. Peteg a say nisintinsya mon dusa konran tutawo ket matunong tan mapteg!"

⁸ Sinmunor, nibu'bo' nan ika'pat nin anghil a laman nan yawong na konan awro. Ket nag'in

pinasyan tuloy amot nan awro ket saray tutawo mapuuran sara. ⁹ Bale' sin napuuran saraynay tutawo nin say pinasyan sakit nin amot, kai ra et nin nagbabawian a duka' a gawa' ra a, imbis kumon ket itandudo' raya a ngaran nan Dios a syay main nin kapangyadian nin mamin sayti nin masakit a dya'dya'. Ana edet, nag'irgu-irgo sara nin duka' kuntra konan Dios.

¹⁰ Sinmunor, nibu'bo' nan ikaliman anghil a laman nan yawong na sa truno nan makapali'mon ayep, ket dinmedlem sa pag'adian nan siti. Kinayat-kayat ray labi' ran tutawo bana' sa masakit nin irab a maingar ra. ¹¹ Wanin man, kai ra nin nagbabawian a duka' a gawa'-gawa' ra no kai edet, nag'irgu-irgo sara nin duka' kuntra konan Dios itaw sa langit bana' sa pinasyan irab nin tinumra-tumrak konra.

¹² Sinmunor, nibu'bo' nan ika'nem nin anghil a laman nan yawong na sa alawang nin ilog a mantawagen nin Eufrates. Ket, na'tyan ya a ilog ket nagkamain nin dalan para konran uadi' tan saray sundalo' ra mangibwat sa lulugar sa baytan.

¹³ Main anamaet nin na'kit kon tulo ray makaparmay nin duka' a uispirito nin bakas pasang. Linumwa' sara sa bebey nan si dragon, si makapali'mon ayep, tan si ayep a syay prupita nin mampibula'-bula'*. ¹⁴ Sarayti nin uispirito ket dimunyo saran makagwa' nin makapaka'ngap a mangyadi'. Nibaki' sara nin keen rasara dinepen a sarba ran mampag'uray iti sa mundo ta pigaw

---

* **16:13** Siti si ayep a syay prupitan mampibula'-bula', syaytaw si makapali'mon ayep nin linumwa' sa luta'. Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Nipadar 13:11-17; 19:20.

nin mako sara kigira konan Dios a syay Maka-pangyayadi' sa sarba, konan sitaw si sangkaim-purtantiwan nin awro nin manusa ya. ¹⁵ Bale' panemtemen moyoy nibarita' na ni Catawan a wana,

“Anaod, say kasusubli' kodti ket kapada nin kararate' nan mannakaw. Ket makarma' yay tawo nin mantaga'nan nan sisasadya' ti, ket nakaseket ya tan ambo' ya nin labos ta pigaw nin kai ya mading'eyan.”

¹⁶ Anaod, saray dudimunyo ket dininep rasaradtaw a susundalo' ran mumampag'uray sa lugar a say tawag kona sa sarita' nin Hebreo ket *Armagedon*.

¹⁷ Sinmunor, nibu'bo' nan ikapiton anghil a laman nan yawong na sa siri.

Ket main nin narnge' kon busis nangibwat itaw sa truno sa Sangkasantusan nin Lugar a wana, “Nayadi' ana!”

¹⁸ Ket kapingmatan kinmidla-kidlap a kimat, nararkib a kudor tan rinmayon nin pinasyan kasaw. Kai ya et gapo nin rinmayon nin wanti kaksaw nangibwat sin naparsa anay tawo. ¹⁹ Ket si bantog a syudad, napitlo yan natau-tao tan say sarban syudad iti sa luta' ket nasida'. Ket, kai na liningwanan nin Dios a makaimpluwinsyan kadukaan nan syudad nin Babilonia, ta nipairangep na kona a makapali'mo nin sager na. ²⁰ Linumdeg a sarba nin puro' tan natbag a sarba nin talugtog. ²¹ Rinmapeg nin pinasyan kaalalakyang nin yilo, a say byat nin saya ket mag'a'pat a pulo' a kilo. Nadag'a-dag'anan saray

tutawo ket nag'irgu-irgo saran duka' kuntra konan Dios bana' sa sayti, bana' ta napadya'dya' saran tuloy.

17

Say Panunusa konan Bantog nin Pampam

¹ Ket, si saya konran pitoy anghil nin mam-panga'get nin pito ray yawong, nako ya kongko tan wana, “Paradti ta ipa'kit ko komo a panunusa konan si bantog nin pampam*. Sya nakatekre' ya sa babon abaw nin uilog. ² Nikirilasyon sara kona a mumag'uray sa mundo, ket saray tutawo anamaet sa mundo, bara'mo nasaran pinabok nin arak na a inayat nasara sa nikasama' a pigagawa' na.”

³ Kaaram, naidumay nipag'uray nan Ispirito nan Dios kongko, ket si anghil, ni'ras nako sa sayay disyirto. Ket, na'kit koyadtaw a babayi. Nakaruran ya sa sayay mu'dit a makapali'mon ayep* nin pito ray ulo na tan mapulo' ray sara na. Sa lalaman nan ayep ket nakasurat a abaw nin titulo nin pangu'na-u'na konan Dios. ⁴ Say seket nan babayi ket mablin klasi nin mu'dit tan kulor granati nin abel. Si lalaman na ket napno' yan alahas nin pirlas tan raruma et nin mablin bato tan nin balitok. Main nin ga'get nan balitok nin kupa a napno' nin say makaparmay tan nikasama'

---

* **17:1** Siti si pampam a wanadti ni Juan, iritrato nayay alakin syudad a tinawag nan Babilonia (Nipadar 17:5; 16:19). Magwa' a man'i'deng nayay syudad nin Roma bana' ta sin panaon na ni Juan, alawang a masakupan ran taga Roma tan pinai-paidap rasaran maong a mammemper kona ni Cristo. * **17:3** Nipadar 13:1.

a ginwa-ginwa' na. ⁵ Sa waleng na ket naisurat yay ngaran nan main nin ararem a pipa'kaan. Wanan naisurat,

“Si mapwirsa a Babilonia, si ina ran sarban pampam, tan si puon nin sarban nikasama' a gawa'-gawa' iti sa luta.”

⁶ Na'kit ko nin nabok yay babayi nin say daya' ran tutawo nan Dios a saray pinati nin mangingi'deng kona ni Jesus.

Naka'ngap akon tuloy sin na'kit koya, ⁷ ket si anghil wana kongko,

“Ambale' a naka'ngap ka? Ibarita' ko komo no ani a isimbulo ran siin si babayi tan si makapali'mon ayep nin manruranan na a pito ray ulo na tan mapulo' ray sara na. ⁸ Sitaw si ayep nin na'kit mo, nabyay yayna intaw bale' nati yayna sawanin. Wanin man, sa ambo' ma'teng lumiwa' yadtaw sa priswan nin ubot* bale' ika' ya li' sa pakadusawan na anggan-angga. Ket saytaw li' no lumiwa' yayna, maka'ngap sara li' a tutawo nin say ngaran ra ket kai nin naisurat sa libron listawan ran saray magkamain nin anggan-angga nin byay a iti konan Dios nin nailistaynay ngaran ra ba'yo ya et nin naparsa a mundo. Maka'ngap sara anaod bana' ta nabyay yayna intaw, nati yayna ket mabyay ya anamana.

⁹ Matkap a kadunungan tan ararem nin pakataros sa sayti. Say pito nin ulo nan si makapali'mon ayep, i'deng a pitoy talugtog a mantekrean nan babayi. ¹⁰ I'deng et nin sayti a pito ray adi'. Saray lima, nayadi' sarayna nin

---

* **17:8** Nipadar 9:1; 11:7.

nag'uray, si saya mampag'uray ya sawanin, tan si saya ket adapen na tamo' et a mag'uray. Bale' anted li' tamo' a panaon nin aburuyan a pag'uuray na. ¹¹ Sitaw si makapali'mon ayep nin nabyay ana intaw bale' nati yayna sawanin, man'ibilang yan ikawalon adi' bale' say pete-peteg ket saya ya konran pitoy adi'. Say piugutan na ket say madusa li' anggan-angga.

¹² Saytaw say mapulo' ray sara nin na'kit mo, i'deng saray mapulo' a adi' a kai et nin nag'uray, bale' byan sara li' nin pakayadi' nin kipag'uray konan makapali'mon ayep sa anted tamo' nin udas. ¹³ Bana' ta sarayti ket sayan-saya a gagara ra, ipaisirong ray pakayadi' tan pakauray ra konan makapali'mon ayep. ¹⁴ Labanan raya li' a Karniro bale', si Karniro, daegen nasara li' a uadi' bana' ta sya, Uunuren ya nin sarban uunuren tan syay Adi' nin sarban uadi'. Saray kalalamo' na ket saraytaw saray tutuo kona a sara pinili' tan sinagyat nasara.”

¹⁵ Nituloy nan anghil a wana kongko, “Saytaw say abaw nin uilog a na'kit mo nin tinekreatan si pampam, i'deng a dudupong nin tutawo nin nagsikabarang a nasyon, daya' tan sarita'. ¹⁶ Bale' si makapali'mon ayep tan say mapulo' a sara ket guraen raya a pampam, ket kalapen ra li' a sarba nin main na nin labusan raya. Kanen ra li' a laman na tan puuran ra li' a tara' ra. ¹⁷ Mangyadi' ti konan babayi bana' ta si Dios a mangikwa sa kaisipan ra sa gaw'en ra ta pigaw nin matukid a nigagara nan mangyadi'. Siin a rason a nikikumpurmi sara nin nipaisirong ray pakayadi' tan pakauray

ra konan makapali'mon ayep anggan say nibarita' nan Dios ket matukid.

¹⁸ Sawanin, sitaw si babayin na'kit mo ket i'deng nayay bantog nin syudad nin iti sara sa sirong nin masakupan na a mag'uuray iti sa mundo.”

18

Say Pakasida' nan si Mampag'uray Iti sa Mundo

¹ Kayadi' nin nipa'kit in kongko, main nin na'kit kon anghil nin mangkumayupa' mangibwat sa langit nin main nin alakin pakayadi' na. Ket kinmalaway yay intiron mundo bana' sa salag na.

² Wanan maksaw,
“Nasida' yayna!

Si mapwirsa nin syudad nin Babilonia ket nasida' yayna!

Piikapan ya tana sawanin nin duka' a uispirito tan dudimunyo, tan aadyan yan sarban klasin nikasama' tan duka' a mumanuk-manok tan uayep.

³ Nangyadi' in kona bana' ta bara'mon pinabok nasara nin mabayanin arak na a tutawo sa sarban nasyon

a say rabay irgwen ket inayat nasara nin gaw'en a nikasama' a gawa'-gawa' na.

Nikirilasyon sara kona a mumag'uray sa mundo, tan saray kumirsyanti sa intiron mundo, yinmaman sara mangibwat sa nalabas a gom na.”

⁴ Kaaram, main nin sakalakon busis sa langit nin narnge' ko a wana,

“Si'kamo nin tutawo ko, kumadayo' kamo kona. Lakwanan moya in nin syudad ta no

kai ket masagyat rakamon magkasalanan nin tutawo na, ket maranod rakamon madusa. ⁵ Dusawen nayaynan Dios bana' ta no pisusuldungen a kasalanan na ket mirate' ana sa langit, ket si Dios, kai na liningwanan a kadukaan na. ⁶ Bal'en ya tan dusawen ya nin tumekep sa sain nin kadukaan na. Say sarban ginwa' nan nipamaidap sa tutawo ket ibale' kona nin dubli. No pa'no kabayani a arak nin nipainom na konran raruman tawo, dubli li' sa bayani a ipainom kona. ⁷ No pa'no yan nipapda' tan nipata'gay, wanin ya anamaet nin pangirangepen nin pammadya'dya' tan kaberegan ta wana sa nakem na,

'Iti ako nin sayay nakatekre' sa truno kon diri! Gumereng ako li' para nin kapada nan sayay balo? Kai gapo!'

⁸ Kanya' nin midadagop nin mapi'sa-pi'san rumate' kona a dya'dya'. Ket mirirngan na anaod nin irangep a sakit, kaberegan tan bitil, mi'sa puuran ya nin sidaen bana' ta si Uunuren a Dios nin manusa kona ket makapangyayadi' ya.

⁹ Ket saray mumag'uray sa mundo nin nikirilasyon kona tan nipapda' nin kalamo' na, pinasya li' nin bereng ra tan umakis sara antaran mantamu-tamurawen ra a asok nan mangkapuuran a syudad. ¹⁰ Itaw sara li' tamo' sa adayo' bana' sa li'mo ran maranod nin mapadya'dya'. Wanra li' tana,

'Undo' ana! Sa anted tamo' nin udas ket nasida' yan dinusa a mapwirsan syudad nin

---

* **18:7** Isaias 47:7-9.

Babilonia! Undo' ana! Anta gindat ket bantog tan alawang ya!

¹¹ Wanin a lamang, saray kumirsyanti sa mundo ket umakis tan gumereng sara li' bana' kona ta kasaynan manaliw nin tagilako' ra. ¹² Kasayna li' nin manaliw nin balitok tan pirak ra, say mablin bubato tan pirlas ra. Kasayna li' a lamang nin manaliw nin mablin uabel ra a bilang sa mantawagen nin diilo, sida, tan say kulor granati tan mu'dit. Wanin et sa mababanglo nin kukayo ra, tan sarban klasi nin alikamen nin gawa' sa pangil nin ilipanti, sa mabli nin kayo, sa gansa', sa pasak tan sa marmol. ¹³ Kasayna li' a lamang nin manaliw nin kanila ra, nin rika-rikado ra, nin mababanglon amris ra, nin mira ra, nin insinso ra. Wanin et sa arak tan ladak ra, sa arina tan trigo ra, sa baka tan karniro ra, sa kabayo tan karwahi ra, tan uaripen ra. Anaod ikumirsyo ra et a byay nin tawo!

¹⁴ Wanra li' nin magkukumirsyo kona,

'Say sarban mabibista nin bubagay a rabay-rabay mo ket kasayna tan na'met moyna a kayamanan tan kabistawan mo. Ket kai anayti gapo nin maisubli' komo!'

¹⁵ Sarayti nin kumirsyanti nin yinmaman sa pagkukumirsyo ra konan siti nin syudad, itaw sara li' tamo' sa adayo' bana' sa li'mo ran maranod nin mapadya'dya'. Umakis sara tan gumereng sara li' ¹⁶ a wanra,

'Undo' ana a nangyadi' konan mapwirsa nin syudad! Sin saytaw, saray tutawodtaw ket niske-nisket saran mablin seket nin mantawagen nin diilo tan kulor granati tan mu'dit, tan

napno' saran alahas nin balitok, mablin bu-bato tan pirlas. ¹⁷ Undo' ana ta sa anted tamo' nin udas, sarban sayti nin kayamanan ra ket na'met!

Saray kukapitan nin bapor tan saray tripulanti tan saray pasairo, tan saray raruma et nin say tingkapan ra ket sa taaw, itaw sara tamo' ana-maet sa adayo' ¹⁸ nin man'akisan raya antaran mangkikiten ray asok nan si mangkapuuran nin syudad. Wanra,

'Kasa gapon makakipada sa kabantugan konan siti nin syudad!'

¹⁹ Kwan ran ta'pok a ulo ra nin pangipa'kit nin kabereangan ra mintras a man'umakis sara a wanra,

'Undo' ana a nangyadi' konan mapwirsa nin syudad! Yinmaman nga'min a kumpanyan bapor nin dinmuong kona. Undo' ana ta sa anted tamo' nin udas, sarban kayamanan na ket na'met!'

²⁰ Si'kamo nin mampiikap sa langit,

rumiga kamo bana' sa nangyadi' kona!

Si'kamo nin tutawo nan Dios, apostoles tan prupita na,

rumiga kamo anamaet bana' ta si Dios,

sinintinsyawan nayayna sa ginwa-ginwa' na komoyo."

²¹ Ket, main nin sayay makapangyayadi' nin anghil a nangalsan bato nin bilang si sangkaalakan ana nin gigilingan, mi'sa naya nin nibatibat sa taaw tan wana,

“Wanti ya li' nin kapwirsá nin sidaen a syudad nin Babilonia!* Kai yayna li' gapo nin ma'kit nin uman! ²² Kanya' nin kai sarayna li' nin marnge' a manganganta tan say tugtog ran mannugtog nin arpa, flauta tan trumpita konan siti nin syudad. Kai sarayna li' a lamang nin madumog kona a matutudyo' nin mangwa' nin nagsikabarang a bubagay. Kai anamaet ana li' nin marnge' a gargar nin gigilingan. ²³ Kasayna li' gapon tyo' nin ma'kit nin dumta. Kasayna li' gapon marnge' nin marigan busis ran ikasal. Sain a dusa konan Babilonia bana' ta saray kumirsyantidaw, masuruk-surok a nakem ra bana' ta wanra ket saray sangkayamanan sa mundo, tan saray tutawodtaw, ni-barang rasaray tutawo sa mundo sa nipanikot ra konra.

²⁴ Sain et a dusa konan Babilonia bana' ta itaw nin inmagos a daya' ran prupita tan tutawo nan Dios. Say daya' ran sarba ran pinatidti sa luta' ket madumog konan siin a syudad.”

19

Say Bansal sa Kasal nan si Karniro

¹ Sinmunor, main nin narnge' kon pinasyan kasaw nin bara'mon busis ran pinasyan ka'bawan nin tutawon mampangansyon itaw sa langit. Wanra,

“Raywen ya a Dios nin Catawan tamo!”

---

* **18:21** Jeremias 51:63-64. * **19:1** Raywen...Catawan tamo!- Sa Griego: Aleluya! Say peteg ket sarita' a Hebreo yayti nin inusar nin pangrarayo konan Dios.

Syay Mangingisalba tan sangkata'gayan tan makapangyayadi' ya!

² Raywen ya ta say paninintinsya na ket matunong tan mapteg.

Anaod sinintinsyawan nayaynan dusawen a bantog a pampam nin nangayat konran tutawo sa nikasama' a gawa'-gawa' na.

Nibale' nasaran Dios a tutawo na nin pinati nan siti.”

³ Wanra anamanaet nin maksaw,

“Raywen tamoya a Dios

ta say asok nan mangkapuuran nin syudad ket muli' nin kasan tegen anggan-angga.”

⁴ Ket saray rwampulo' tan a'pat a pupangulo tan saray a'pat a sibibyay a pinarsa, linmukbob sara ta pigaw nin raywen raya a Dios nin nakatekre' sa truno. Wanra,

“Peteg a wanin! Raywen ya a Dios!”

⁵ Ket, main nin narnge' kon busis itaw sa truno a wana,

“Raywen moya a Dios,

si'kamon tutawo na nin mampagsirbi tan mampangigalang kona, ata'gay o ayupa' kamo man.”

⁶ Kaaram, main nin narnge' kon pinasyan kasaw nin bara'mon busis ran pinasyan ka'bawan nin tutawo. Say kasaw ket bilang sa kanurkor nin alalakin daluyon o tunoy nin maksaw a kudor. Wanra nin maksaw,

“Raywen tamoya a Uunuren tamo a si Dios nin Makapangyayadi' sa sarba ta sya, mampag'adi' yayna.

⁷ Matkap a rumiriket tan miririga atamo tan raywen tamo a kata'gayan na,

bana' ta narate' ana a kasal nan Karniro.

Si nubya nakasadya' yayna,

⁸ ta pinasketan yaynan maputi' nin gawa' sa abel a mantawagen nin diilo

nin pinasyan sileng tan linis.”

Say rabay nan irgwen nin maputi' nin diilo ket say mapteg a gawa'-gawa' ran tutawo nan Dios.

⁹ Ket wanan anghil kongko, “Isurat moyti:

Makarma' saray sinagyat nin kibansal sa kasal nan Karniro.” Wana et nin nilamo',

“Peteg a susarita' nayti nin Dios.”

¹⁰ Kapamarita' nan sain, linmukob ako sa adapan na ta pigaw nin raywen koya. Bale' wana kongko, “Andi' nako nin raywen! Si Dios a raywen mo! Saya ako anamaet a lamang nin mampagsirbi konan Dios nin kapada mo tan saray sarba ran kapada mon man'ipatutuo ray pagmamatalek ra kona ni Jesus. O', say pipa'kaan nin pupadles nin mangibwat konan Dios ket say nipatanda' maipa'ka' kona ni Jesus.”

Say Pananalo nan si Nakaruran konan Maputi' a Kabayo

¹¹ Ket, na'kit kon niburwang a langit. Edet, main nin linumwa' nin kabayon maputi' tan main nin nakaruran kona nin say tawag kona ket Mapagmatalkan tan Tutuo. Iti sa katunungan a pangungukom na ket iti sa katunungan yan kigira konran nasintinsyawan. ¹² Say mata na ket bara'mo nin umapoy* tan nakakuruna ya nin

* **19:12** Nipadar 1:14; 2:18.

abaw. Naisurat ya kona a ngaran na bale' kasan makatanda' nin katarusan na no kai sya tamo' nin bukod. ¹³ Si sulot nan bata ket nalbet ya nin daya*, tan say titulo na ket Kabalikahan nan Dios. ¹⁴ Saray susundalo' sa langit ket mantumumbok sara kona. Nakaruran sara anamaet sa mapuputi' nin kabayo tan nakaseket saran abel nin maputi' tan pinasyan linis nin mantawagen nin diilo. ¹⁵ Siti si mantawagen nin Kabalikahan nan Dios, main nin lumiwa' sa bebey na nin ispada a pinasyan tadem nin ipanaeg na sa sarba nin nasyon, ket mairot nin pag'urayan na. Sa pananaeg na konra ket bara'mon italma-talmak nasaran bilang sa pespesan nan ubas ta ipa'kit na a makapali'mo nin sager nan Dios a Maka-pangyayadi'. ¹⁶ Sa bata tan sa paa na, ket nakasurat a wantin titulo:

“Adi' ran sarban uadi' tan Uunuren ran sarban uunuren.”

¹⁷ Ket, main nin anghil nin na'kit kon naka'deng sa awro. Wanan nita'way konran sarban manuk-manok a manlumpad nin ata'gay sa kalangitan, “Paradti ta mididinep kamo para sa alakin punsyan nisadya' nan Dios. ¹⁸ Para ta kanen moyo a laman ran uadi', ran susundalo' tan upisyalis ra, ran kabayo tan saray ruran ra, ran sarban tawo, aripen o ambo' man nin aripen, ata'gay o ayupa' sara man.”

¹⁹ Ket, na'kit koyay makapali'mon ayep tan saray mumag'uray iti sa luta' tan saray susundalo' ra nin nididinep ta pigaw nin mako raya

---

* **19:13** daya'- O:daya' na- O:daya' ran tumutumbok na- O:daya' ran kalaban na. Mabasa et a wanti nin nibarita' sa Isaias 63:1-4.

girawen a nakaruran sa kabayon maputi' tan saray susundalo' na. ²⁰ Bale' nadakep ya a makapali'mon ayep tan si mampibula'-bula' a prupitan nangwa-nangwa' nin makapaka'ngap nin nangya-nangyadi' nin pagsisirbi na konan makapali'mon ayep. Saytin makapaka'ngap nin nangya-nangyadi' a nipanglingo na konran tutawo nin namarkawan nin marka nan makapali'mon ayep tan rinayo raya a imahin na. Sarayti nin rwa ket nadakep saraynaod, ket nibantak saran sibibyay itaw sa alawang a luong nin burung-burong nin asupri. ²¹ Sarba ra anamaet nin sundalo' ra, pinati sara nin ispada a lumiwa' sa bebey nan nakaruran konan kabayon maputi'. Ket saray manuk-manok, sinmawa' saran nangan nin laman ra.

20

Say Sanribon Taon

¹ Ket, main nin na'kit kon anghil nin mangkumayupa' mangibwat sa langit, a main nin ga'get nan kadina a ma'get tan tumbok sa sada' nan priswan nin ubot nin pinasyan kaararman. ²⁻³ Dinaeg nayan sitin anghil a dragon a syan lamang taw si ulay sin nu'na, a sya a Dimunyo nin say ngaran na ket Satanas. Kinadinawan nayayti mi'sa naya nin nibantak itaw sa priswan nin ubot; mi'sa naya nin kinandadwan tan sinilyuwan a purta ta pigaw nin kasan magwa' nan Dimunyo nin mangibarang konran tutawo sa mundo anggan mapalabas a sanribon taon. Mapalabas in a panaon, matkap a bulusan ya bale' sa anted a panaon tamo'.

⁴ Kaaram, main nin na'kit kon tutruno. Saray nakatekre' itaw ket binyan saran pakayadi' nin manintinsya. Na'kit ko anamaet a kararwa ran saraytaw saray pinutol a ulo ra bana' ta nipatandaan ray minsahi a nangibwat konan Dios tan nipatanda' ra a maipa'ka' kona ni Jesus. Sarayti anamaet a lamang ket kai sara nin nangrayo konan makapali'mon ayep tan si imahin na tan kai sara nin nipamarka nin si marka na sa waleng o sa gamet ra. Pinasubli' saran mabyay tan binyan nasaran Dios nin pakayadi' nin kipag'uray kona ni Cristo sa luob nin sanribon taon. ⁵⁻⁶ Siti a u'nan nipamasubli' nin mabyay konran nunati. Saray makaayi konan sitin u'nan pammasubli' nin mabyay konran nunati ket makarma' sara tan naipurok sara para konan Dios. Wanin ta kai raya gapo nin dalanan li' a mantawagen nin ikarwan patiti, no kai edet, pupadi' sara li' nin magsirbi konan Dios tan kona ni Cristo, tan kipag'uray sara li' kona sa luob nin sanribon taon. Saray raruma et nin nunati ana, saytaw sara li' nin pasublien nin mabyay no napalabas anay sanribon taon.

⁷ Mapalabas in say sanribon taon, bulusan ya li' si Satanas ⁸ket keen nasara nin ibarang a mansabtan nin Gog tan Magog* a sara a tutawo sa sarban lulugar sa sangkamundwan. Dinepen nasara li' nin mako kigira. Say ka'bawan ra ket bilang sa kai mabilang nin buyangin sa baybay. ⁹Mako sara mangibwat sa intiron libed nan mundo ta pigaw

---

* **20:8** Gog tan Magog Iti konan sitin libro, simbulo tamo' ti nin ngaran. Mabasa et a maipa'ka' sa sayti nin nipangira nan si mampag'uray sa lugar nin Magog a si Gog konran tutawo nan Dios sa Ezekiel 38:1-39:20.

nin libeden rayay syudad nin kawa'nan nan Dios a syay mampiikapan ran tutawo na. Bale' main li' nin apoy nin manabo' mangibwat sa langit ket puuran sara.

¹⁰ Ket si Dimunyo nin nangibarang konra, ibantak yadtaw li' sa alawang nin luong nin burung-burong nin asupri nin nangibantakan konan makapali'mon ayep tan si mampibula'-bula' a prupita, ket itaw mikakalamo' saran padya'dyaen sa awro tan yabi anggan-angga.

Say Sintinsya nin Ikarwan Patiti

¹¹ Kaaram, main nin na'kit kon alawang nin maputi' nin truno tan na'kit koya anamaet a nakatekre' itaw. Kapingmatan naandipat sa adapan na a luta' tan kalangitan ket kai ana gapo nin na'kit. ¹²⁻¹³ Na'kit kosara anamaet a sarba ran nunati ana nin ata'gay man o ayupa' a nikatawo. Mataman no nati saradtaw sa taaw ket itaw sara. Sarba ran nangibwat sa *Hades* a syay lugar ran nunati ket itaw saran lamang. Naka'deng sara sa adapan nan nakatekre' sa truno. Ket inabryan a lulibro nin listawan nin ginwa-ginwa' ran tutawo tan inabryan ya anamaet a libron listawan ran saray magkamain nin anggan-angga nin byay a iti konan Dios. Ket sinintinsyawan a barang saya nin naipatukdo' sa nakalista sa saytin lulibro dipindi sa ginwa-ginwa' ra. ¹⁴ Ket, say patiti tan si gindat a lugar ran nunati a si *Hades* ket nibantak sa alawang nin luong nin burung-burong nin apoy. Siti a mansabtan nin ikarwan patiti. ¹⁵ Si si'numan anamaet a si ngaran na ket kai ya nin nakalista sa libron listawan ran magkamain nin anggan-angga nin byay a iti konan Dios ket

ibantak yadtaw sa alawang nin luong nin burung-burong nin apoy.

21

Paba'yuwen a Sarba

¹ Say nu'nang kalangitan tan luta', nakasayna ket, na'kit koya a ba'yon kalangitan tan ba'yon luta'.* Kasaynan taaw. ² Na'kit koya et a syudad nan Dios a si ba'yon Jerusalem, nin mangkumayupa' ya mangibwat konan Dios sa langit. Si syudad ket bara'mo yan nubya nin nakapisili anan seket nan para kasal a nakasadya' yaynan kisna' konan si kakasal na.

³ Ket main nin narnge' kon maksaw nin busis itaw sa truno a wana,

“Ket sawanin anaod, si mampiikapan nan Dios ket madumog yayna konran tutawo. Anaod, miikap yaynay Dios konra tan alilbien nasaran tutawo na. Kikalamo' yan diri* konra*.

⁴ Punasen na li' a sarba nin lwa' ra, tan kasayna li' gapon mati, o gumereng tan umakis, o mangirangep bana' ta say sarban main nin gindat ket kasayna.”

⁵ Ket, wanan si nakatekre' sa truno,

“Anaod sawanin, paba'yuwen koyna a sarba!”

Wana et kongko,

---

* **21:1** Isaias 65:17; 2 Pedro 3:13.   * **21:3** Mabasa et a maipa'ka' sa piikap nan Dios konran tutawo na sa Levitico 26:11-12; Ezekiel 37:27; 2 Corinto 6:16.   * **21:3** Sa raruman nikaisurat nan siti sa Griego ket nailamo' a wanti:ket alilbien rayan Dios ra.

“Isurat moyti say nibarita' ko ta tutuo tan mapagmatalkan.”

⁶ Wana et kongko,

“Nayadi' ana a sarba. Si'ko a Alpha tan Omega a say rabay nin irgwen si'koy tarana' tan kala'pusan nin sarban bagay. Si si'numan a milata', byan koyan ranom nin kasan bayad mangibwat sa subor a mamin anggan-angga nin byay a iti konan Dios. ⁷ Si manalo, ipaga'muran ko in nin ba'yon kapapa'sar kona. Si'ko et ket Dios nako tan sya ket anak koya.

⁸ Bale' saray mali'mo nin tumumbok kongko bana' sa dya'dya', saray kai nin mamper, saray nikasama' a gawa'-gawa' ra, saray mangmati, saray kiraray sa ambo' ran asawa, saray mangwa' nin gawa' ran manggagamod, saray mangrarayon dios-dios, tan saray sarba ran mabula', say kami'nan ra li' ket itaw sa alawang nin luong nin burung-burong nin asupri. Siti a mansabtan nin ikarwan patiti.”

Si Ba'yon Jerusalem

⁹ Ket, nako ya kongko a saya konran pitoy anghil nin mampanga'get nin pitoy yawong a napno' nin say suyot nin pitoy bakas nin dya'dya'. Wana kongko, “Paradti ta ipa'kit koya komo a nubyan kakasal na li' nin Karniro.”

¹⁰ Kaaram, naidumay nipag'uray nan Ispirito nan Dios kongko, ket si anghil ni'ras nako sa tuktok nan sayay pinasyan kata'gayan nin talugtog, tan nipa'kit naya kongko a Jerusalem a si syudad nan Dios nin mangkumayupa' mangibwat kona itaw sa langit. ¹¹ Mansumlag yay syudad bana'

sa salag nan Dios, a kumidla-kidlap ya nin bilang nin mablin baton mantawagen nin haspe a malinon kapadan kristal. ¹²⁻¹³ Say padil sa libed nan syudad ket ata'gay tan magsen. Labinrwa saray purta nin say barang saya ket main nin anghil nin bantay. Tulo ray purta sa baytan, tulo ra sa bagatanan, tulo ra sa panrupan, tan tulo ra sa amyanan. Sa sayay purta ket nakasurat ya a ngaran nan saya anamaet konran labinrwan puri na ni Israel. ¹⁴ Say pundasyon nin padil ket labinrwa ray alalakin bato, a sa barang saya ket nakasurat a ngaran nan saya konran labinrwan apostoles nan Karniro.

¹⁵ Si anghil nin nag'irgo kongko, main nin ga'get nan gawa' sa balitok nin ipanukat na konan syudad, tagem say padil tan purta na. ¹⁶ Si syudad ket kwadrado ya; si kaanrwan na pariho sa kaalawangan na. Sinukat naya anaod nin anghil a syudad, ket 2,400 kilumitro a kaanrwan na, a kaalawangan na, wanin lamang a kata'gayan na. ¹⁷ Sinukat na anamaet nin anghil a padil, ket 66 mitro a kata'gayan sa panunukat a inusar na a saytin lamang a panunukat nin man'usaren nin tawo.*

¹⁸ Si syudad ket puro yan balitok nin malino a bilang nin kristal, tan say padil ket baton haspe. ¹⁹ Say baton pundasyon nin padil ket nadikurasyunan nin sarbaynan bakas nin mablin bato. Si u'na ket nadikurasyunan ya nin haspe;

---

* **21:17** Sa Griego say sukat nan syudad ket 12,000 stadia tan say kata'gayan nin padil ket 144 (12x12) cubits. Angangko si numiro nin inusar a si 12 isimbulo na a pag'in kustu-kusto.

si ikarwa safiro; si ikatlo kalsedonia; si ika'pat esmeralda; ²⁰si ikalima onise; si ika'nem kornalina; si ikapito krisolito; si ikawalo berilo; si ikasyam topaz; si ikapulo' krisopraso; si ikalabinsaya hasinto; tan si ikalabinrwa ket amatista. ²¹Saray labinrway purta ket pirlas; barang sayay purta ket sayay masibulot nin pirlas. Say dudalan sa syudad ket puron balitok nin malino a bilang kristal.

²²Naasikaso ko a kasan timplodtaw sa syudad. Wanin ta si Uunuren a Dios nin Makapangyayadi' sa sarba tan si Karniro, saran diri a timplodtaw. ²³Wanin anamaet a kai ana nin matkap itaw a palaway nan awro tan nan bulan bana' ta si syudad ket palawayan yan salag nan Dios tan si Karniro a tyo' na. ²⁴Ket saray tutawo sa mundo, palawayan sara li' nin salag nan syudad, tan saray sarba ran mag'uuray, awiten radstaw li' a kayamanan ra. ²⁵Say purta nan syudad anamaet ket siaabri bana' ta itaw mapalaway anan lawas a kai ana gapo nin yumabi. ²⁶Ket say kayamanan tan say kagalangan ran sarban tutawo sa mundo, ika' li' itaw sa syudad. ²⁷Bale' kasa gapon makasrep itaw nin sa pangingikit nan Dios ket nikasama' a bilang saray mampangwa' nin makapasindukel konan Dios tan saray mabula', bana' ta saraytaw tamo' saray say ngaran ra ket nakasurat itaw sa libro nan Karniro nin listawan ran saray magkamain nin anggan-angga nin byay a iti konan Dios a makasrep itaw.

22

¹ Ket, nipa'kit naya kongko nin anghil a ilog a ibwatan nin ranom a mamin anggan-angga nin

byay a iti konan Dios. Pinasyan lino nan bilang kristal. Siti si ilog ket man'umagos ya nin mangib-wat sa truno nan Dios tan si Karniro nin ²dumalan ya sa kabutlayan nan kalsada nan syudad. Sa midmang rigrig nan ilog ket main nin puon nin kayon mamin byay. Gumungayti nin milabinrwa sa sayay taon, mi'sa* binulan-bulan. Say bulong ket man'usaren nin ipamaanda' konran nagsik-abarang a tutawo.* ³ Kasayna gapon saytaw say panunusa a nisamba na intaw nin Dios.*

Si truno nan Dios tan nan Karniro ket itaw sa syudad, ket saray tutawo nan Dios, mampagsirbi sara kona ⁴ tan ma'kit ra a rupa na, tan si ngaran na, maisurat ya sa waleng ra. ⁵ Kai anadtaw nin yumabi, ket kai rayna matkap a tyo' o say palaway nan awro bana' ta si Uunuren a Dios a mamalaway konra. Kipag'uray sara kona anggan-angga.

⁶ Ket, wana kongko nin anghil, "Sarban saytin nibari-barita' komo ket tutuo tan peteg a mapagmatalkan. Wanin ta si Uunuren a Dios nin mampamaki' konan Ispirito nan mangipatyo' nin kanakman ran prupita na, ket syan lamang a namaki' nin anghil nan ipatandaan na konran tutawo nan mampagsirbi kona a matkap nin mangyadi' ana sa ambo' anan ma'teng. ⁷ Ibarita' nan Catawan konra,

'Anaod, sa ambo' ana nin ma'teng ket mako akoynadsen! Ket makarma' yay tawo nin man-

---

* **22:2** Gumungayti...taon, mi'sa- O:Gumungayti nin labinrway klasin bunga, mi'sa. * **22:2** Genesis 2:9; 3:22; Ezekiel 47:12.

* **22:3** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Genesis 3:17-19.

tumulok sa naipadles iti.' ”

Say Pammatutuo na ni Juan sa saytin Naisurat

⁸ Si'ko a si Juan, narngge-narngge' tan na'ki-na'kit koyti nin bubagay a naisurat iti. Ket sin nayadi' koynayti nin narngge-narngge' tan na'ki-na'kit, linmukbob ako sa adapan nan anghil nin nangipa'kit kongko ta pigaw nin raywen koya. ⁹ Bale' wana kongko,

“Andi' nako nin raywen! Si Dios a raywen mo! Wanin ta saya ako anamaet a lamang nin mampagsirbi konan Dios nin kapada mo tan saray kapada mo a saray prupita tan sarba ran saray mantumulok sa naisurat iti.”

¹⁰ Ket wanan nituloy,

“Andi' ka nin misasaet maipa'ka' sa naipadles nin naisurat iti, bana' ta say sarba ket mangyadi' ana li'. ¹¹ Ket ta wanin anaod, saray mampangwa' nin duka', ituloy ray pangngawa' ran duka', tan saray say kabibyay ra ket nikasama', ituloy ray kabibyay ran nikasama'. Sara bale' a say man-gaw'en ra ket maabig, ituloy ray pangngawa' ran maabig, tan saray lison naikana' konan Dios, ituloy ray lison naikana' konan Dios.

¹² Wana ni Jesus,

‘Anaod, mako akoynadsen sa ambo' anan ma'teng! Ket no mako akodsen, awit ko a manepeg nin tubale' sa barang saya nin dipindi sa ginwa-ginwa' ra. ¹³ Si'ko a mansabtan nin Alpha tan Omega, tan main akoyna sin nu'na tan main ako et li' anggan kalansuyutan. Si'ko et a tarana' tan kala'pusan nin sarban bagay.

14 Makarma' saray mampalinisen ray seket ra.* Bana' konan siin, magkamain sara nin kanepegan nin sumrep sa purta nan syudad tan mangan nin bunga nan kayon mami nin byay. 15 Bale' kai sara li' nin pasrepen sa syudad a say nikasama' a man-gaw'e-gaw'en ra. Sarain saray manggagamod, saray kiraray sa ambo' ran asawa, saray mangmamati, saray mangrarayon dios-dios, tan saray maririktan sa pibula'-bula' sa irgo tan sa gawa'-gawa'.

16 Si'ko nin si Jesus a namaki' kona nin sayay anghil ko ta pigaw nin patutu'wan koytin bubagay komoyon mammemper para sa kaabigan nin dudupong moyo. Si'koy si nipadles a puri na ni Adi' a David tan si'ko a mansabtan nin kabuntatala' a ma'kit no kabubuklas.'

17 Si Ispirito nan Dios tan si nubya,* wanra, 'Para!' Ket sarba ran nakarng'e' nin siti wanra anamaet, 'O', para!'

Si si'numan a milata', matkap a umarak ya ta pigaw nin makainom yan kasan bayad nin ranom a mamin anggan-angga nin byay a iti konan Dios."

18 Si'ko nin si Juan, pammatalad koyti komoyon sarba nin nakarng'e' sa nipadles iti sa sitin libro:

Si si'numan a manglamo' sa naisurat iti, si Dios, lamu'nan nan panunusa na a pamadya'dya' a naibarita' iti. 19 No main anamaet nin si'numan a baw'asan na a nipadles nin

---

* **22:14** Say rabay nin irgwen ket man'ipatutuo ray kasalanan ra ta pigaw nin sayti ket maglat (Nipadar 7:14). * **22:17** Siti si nubya ket ritrato rayan mammemper kona ni Jesu-Cristo. Mabasa moyoyti et sa Nipadar 19:7-8.

naisurat iti, si Dios, galten na a kanepengan nan kipangan nin bunga nan kayon mamin byay tan say kanepengan nan miikap itaw sa syudad nan Dios a naibarita' iti.

²⁰ Si mampamatutuo sa sarban sayti wana,
“Peteg a mako akoynadsen sa ambo' ana nin ma'teng!”

Peteg a wanin. Pari ana, Uunuren a Jesus.

²¹ Sapa kumon ta maga'muran moyon sarba a bindisyon na ni Uunuren a Jesus.*

---

* **22:21** Sa raruman nikaisurat nan siti sa Griego ket nailamo' a wanti:Amen.

Si Biblia

New Testament in Bolinao (RP:smk:Bolinao)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bolinao

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bolinao

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
9f2245a5-f9d4-577f-ae48-f157c7149043